

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**YABANCI ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ
GELİŞTİRİLMESİNDE ŞARKILARIN KULLANIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve Nur MADEN

TOKAT

Haziran, 2020

T.C.

TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇE EĞİTİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**YABANCI ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ
GELİŞTİRİLMESİNDE ŞARKILARIN KULLANIMI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Merve Nur MADEN

Danışman: Prof. Dr. Adem İŞCAN

TOKAT

Haziran, 2020

ETİK SÖZLEŞME

Bu belge ile bu tezdeki bütün bilgi toplama ve raporlaştırma sürecinin Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'ne, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzuna, genel akademik kurallara ve etik ilkelere uygun olarak gerçekleştirildiğini; bu tez çalışmasının “intihal engelleme” programı ile tarandığını, bana ait olmayan tüm bilgi, düşünce ve bulgulara atıf yaptığımı ve kaynağını gösterdiğimi beyan eder, sorumluluğun tarafıma ait olduğunu kabul ederim.

Tarih: .../.../2020

Merve Nur MADEN

JÜRİ İMZA SAYFASI

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne,

Merve Nur MADEN'in “Yabancı Öğrencilerin Türkçe Söz Varlığının Geliştirilmesinde Şarkıların Kullanımı” adlı çalışması 16.06.2020 tarihinde jürimiz tarafından Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Başkan: Dr. Öğr. Üyesi Hikmet YILMAZ

Üye (Tez Danışmanı): Prof. Dr. Adem İŞCAN

Üye: Dr. Öğr. Üyesi İzzet ŞEREF

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

/ /2020

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

“Müzik; insan ruhunun anlayabileceği yegâne dildir.” (Bennet).

Müzik asırlardır her ulustan insanın duygu ve düşüncelerini ifade edebilmek için kullandığı ortak bir araç olmuştur. Müzik ve şarkıların birey üzerinde çok sayıda olumlu etkisinin olduğunu da göz önünde bulundurursak; yabancı dil öğretiminde de benzer olumlu sonuçlarla karşılaşmak kaçınılmaz olacaktır. Yabancı dil öğretiminde, yalnızca geleneksel yöntemlerin kullanılması ikinci bir dil öğrenimi için yeterli olmamaktadır. Yabancı dil sınıflarında müzik ve şarkı kullanımı araştırmacılar ve öğretmenler tarafından kabul edilen bir gerçektir ve özellikle dil öğrencisine sağlamış olduğu motivasyon ve eğlence ile dil öğrenim sürecini hızlandırdığı da bilinen bir gerçektir.

Şarkılar, hedef dili doğal olarak öğrenmenin en kolay araçlarından biridir. Çünkü öğrenciler şarkı sayesinde doğal dil kullanımını duyarlar ve taklit yoluyla kelimelerin doğru telaffuzu da sağlanmış olur. Müzik ve dil üzerine yapılmış olan disiplinler arası çalışmalar, hem müzik hem de yabancı dil öğretimi alanına farklı yaklaşımlar getirmektedir. Uzmanlara göre müzik ve dil arasında sıkı bir ilişki vardır. Bu ilişki düzeyi, bilişsel bilim, antropoloji, sosyo-dilbilim, ana dil edinimi ve ikinci dil edinimi gibi alanlarda da kendini göstermektedir. (Engh, 2013).

Türk dilini ve Türk müziğini en iyi şekilde yansıtabileceği düşünülen şarkıların, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine farklı bir boyut kazandıracağı düşünülmektedir. Bir dili öğrenmenin, o dile ait kelimeleri bilmekten geçtiğini de göz önünde bulundurursak; bu çalışmada amaç, Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımının geleneksel sözcük öğretim yöntemlerine göre etkili olup olmadığını araştırmaktır. Bu nedenle araştırmacı tarafından uzman görüşleri de dikkate alınarak seçilmiş iki şarkı, yine araştırmacı tarafından hazırlanan etkinliklerle birlikte Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere uygulanmış ve uygulama bitiminde öğrencilerin görüşleri alınmıştır. Bu araştırmanın, sonraki araştırmalara bir örnek olacağı düşünülmektedir.

Çalışmanın birinci bölümünde problem, amaç, önem, sayıtlar ve sınırlılıklar bulunmaktadır.

Araştırmaya yönelik kuramsal bilgilerin bulunduğu ikinci bölümde ise dil, yabancı dil öğretimi, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemler, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal kullanımı, yabancı dil öğretiminde bir materyal olarak şarkılar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkıların kullanımı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde söz ve söz varlığı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi, yabancı öğrencilerin Türkçe söz varlığının geliştirilmesinde şarkıların kullanımı, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı seçimi ve son olarak şarkı dersinin bölümleri ve uygulama önerileri başlıklarından oluşan kavramsal çerçeve yer almaktadır.

Üçüncü bölümde araştırmanın modeli, evren ve çalışma grubu, veri toplama ve veri analiz sürecine ilişkin açıklama yapılmıştır.

Dördüncü bölümde araştırmada elde edilen verilerin araştırmacı tarafından değerlendirilip yorumlanması ile elde edilen bulgular ortaya konmuştur.

Beşinci bölümde araştırma verilerine ilişkin tartışmalar yer almaktadır. Bu bölümde araştırmanın deney ve kontrol grupları her bir etkinlik için ayrıca değerlendirilmiş ve öğrencilerin uygulamaya yönelik görüşlerine;

Araştırmanın son bölümü olan altıncı bölümde, araştırmadan elde edilen sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

Takip eden sayfalarda ise araştırmaya ait kaynakça, ekler ve araştırmacının özgeçmişi yer almaktadır.

TEŞEKKÜR

Bu yüksek lisans tezi, yalnızca benim çalışmalarım ile değil; tüm sevdiklerimin özveri, emek ve katkılarıyla neticelendirilmiştir. Yüksek lisans öğrenim sürecimin başından bu yana her an yanımda olarak her zaman daha iyisini yapabileceğim konusunda beni cesaretlendiren, hayalini kurduğum bu çalışmayı gerçekleştirebilmem adına, tez konumun belirlenmesinden bugüne kıymetli bilgi ve deneyimlerini benden esirgemeksizin bu çalışmanın en iyi şekilde olması için tüm vaktini ayıran, öğrencisi olmaktan şeref duyduğum saygıdeğer hocam, danışmanım Sayın Prof. Dr. Adem İŞCAN başta olmak üzere;

Teze ait bulguların değerlendirilmesi ve yorumlanması aşamasında bizimle beraber haftalarca tüm titizliği ve yapıcı eleştirileriyle desteğini esirgemeyen, tezimize önemli katkılarda bulunan kıymetli hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi İzzet ŞEREF'e;

Öncülüğünde gerçekleştirilen uluslararası akademik organizasyonlarda sayesinde yer alma şansını yakaladığım, bu sayede hep bir adım ötesinin hayalini kurmamı sağlayan, azmini, başarısını ve fikirlerini daima örnek aldığım kıymetli hocam Sayın Doç. Dr. Sami BASKIN'a;

Araştırmanın uygulama aşamasında beni tüm güler yüzleriyle karşılayan ve gerekli verileri edinmemde büyük katkılar sağlayan kıymetli Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER öğrencilerine;

Tüm çalışma sürecim boyunca iyi temenni ve dualarını esirgemeyen, burada ismini saymadığım saygıdeğer büyüklerime, kıymetli arkadaşlarıma ve öğrencilerime;

Son olarak, yaşamımın her alanında bana sonsuz inandıklarını ve güvendiklerini bildiğim, varlıklarıyla güç bulduğum, hayattaki en büyük servetim olan canım aileme cân-ı gönülden teşekkürü bir borç bilirim.

ÖZET

YABANCI ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ GELİŞTİRİLMESİNDE ŞARKILARIN KULLANIMI

Maden, Merve Nur

Yüksek Lisans, Türkçe Eğitimi Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Adem İşcan

Haziran 2020, xvi + 98 sayfa

Bu araştırmanın amacı; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımının öğrencinin akademik başarısına ve söz varlığını geliştirmedeki etkisini saptamaktır. Araştırmanın verilerini oluşturan uygulama, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezinde öğrenim gören yabancı uyruklu 36 kişilik bir çalışma grubuna uygulanmıştır. Araştırmanın veri toplama sürecinde, araştırmacı tarafından uzman görüşleri de dikkate alınarak seçilmiş iki Türkçe şarkıya yönelik boşluk doldurma, bulmaca ve kelime listesi oluşturmada oluşan beş etkinlik tasarlanmıştır. Çalışma grubu homojen bir şekilde kontrol ve deney grubu olarak ikiye ayrılmış, tasarlanan etkinliklerde yer alan sözcükler kontrol grubuna düz anlatım yoluyla; deney grubuna ise şarkılar eşliğinde öğretilmeye çalışılmıştır. Etkinliklerin bitiminde deney grubuna uygulamayı faydalı bulup bulmadıklarına yönelik bir soru yöneltilmiş ve öğrencilerin bu soruya verdikleri yanıtlar ışığında araştırmaya ilişkin değerlendirme yapılmıştır. Karma araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmada, araştırmanın nicel verileri karşılaştırmalı eşitlenmiş gruplar son test modeli ile; nitel verileri ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniği ile ortaya konmuştur. Elde edilen nicel veriler SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 22.0 paket programı aracılığıyla bağımlı örneklem için t-testi ile betimlenmiş; nitel veriler ise içerik analizi yöntemi ile yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şarkı kullanımının, öğrencilerin söz varlığını geliştirdiği ve bunun yanı sıra araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımını faydalı bulduğu ve Türk müziğine olan ilgilerinin arttığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sözcük Bilgisi, Şarkılar, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

ABSTRACT

USE OF SONG IN DEVELOPING TURKISH VOCABULARY OF FOREIGN STUDENTS

Maden, Merve Nur

Master's Thesis, Turkish Education Discipline

Advisor: Prof. Dr. Adem İşcan

June 2020, xvi + 98 pages

The purpose of this research; to determine the effect of the use of songs in the teaching of Turkish as a foreign language on the academic success of the student and improving vocabulary. The study, which constitutes the data of the research, was applied to a sample group of 36 students, who are studying at Tokat Gaziosmanpaşa University Turkish Teaching Application and Research Center. In the data collection process of the research, five activities were formed, which consisted of creating a space filling, puzzle and word list for two Turkish songs selected by the researcher, taking into account the expert opinions. The sample group was homogeneously divided into two groups as control and experimental group. The vocabularies in the designed activities were given to the control group through plain expression; The experiment group was tried to be taught with songs. At the end of the activities, a question was asked whether they found the application useful for the experimental group and the research was evaluated in the light of the students' answers to this question. In the research, which the mixed research method was used, the quantitative data of the research were compared with the equated groups posttest model; qualitative data were presented by semi-structured interview technique. The quantitative data obtained were described with the t-test for dependent samples via the SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 22.0 package program; qualitative data were interpreted by content analysis method. As a result of the research, it has been concluded that the use of songs in teaching Turkish as a foreign language improves the vocabulary of the students and besides, the students who make

up the sample of the research find the use of songs in foreign language teaching and their interest in Turkish music increases.

Keywords: Vocabulary, Songs, Teaching Turkish as a Foreign Language

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ETİK SÖZLEŞME.....	i
JÜRİ İMZA SAYFASI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
TEŞEKKÜR.....	v
ÖZET	vi
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	x
TABLO LİSTESİ.....	xiv
ŞEKİL LİSTESİ.....	xv
KISALTMALAR.....	xvi
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
Problem	1
Amaç	2
Önem	3
Sayıtlar	4
Sınırlılıklar	4
BÖLÜM II	5
KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	5
Dil.....	5
Yabancı Dil Öğretimi.....	5
Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler	7
Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method).....	8
Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Direct Method).....	8
Doğal Yöntem (Natural Method)	9
İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method).....	9
Bilişsel Yöntem (Cognitive-Code Method).....	10
İletişimsel Yöntem (Communicative Method).....	10
Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)	10
Telkin Yöntemi (Suggestopedia).....	11

Danışmanlı (Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)	11
Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)	12
Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response).....	12
İşitsel-Görsel Yöntem (Audiovisual Method)	12
Görev Temelli Yöntem (Task-Based Method).....	13
İçerik Merkezli Yöntem (Content-Based Method).....	13
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.....	13
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Kullanımı	17
Yabancı Dil Öğretiminde Bir Materyal Olarak Şarkılar	18
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Şarkıların Kullanımı	19
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Söz ve Söz Varlığı.....	21
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi.....	24
Yabancı Öğrencilerin Söz Varlığının Geliştirilmesinde Şarkıların Kullanımı	26
Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Şarkı Seçimi	33
Şarkı Dersinin Bölümleri ve Uygulama Önerileri	35
Dinleme Öncesi	35
Dinleme Sırası	35
Dinleme Sonrası	36
Kişisel Gelişim	36
BÖLÜM III	38
YÖNTEM	38
Araştırma Modeli	38
Araştırmanın Evreni ve Çalışma Grubu	40
Veri Toplama Araçları	41
Veri Toplama Süreci	42
1. Etkinlik	43
2. Etkinlik	43
3. Etkinlik	44
4. Etkinlik	44
5. Etkinlik	45
Verilerin Analizi.....	46
BÖLÜM IV	48
BULGULAR.....	48

1. Etkinlikle İlgili Bulgular	48
2. Etkinlikle İlgili Bulgular	49
3. Etkinlikle İlgili Bulgular	51
4. Etkinlikle İlgili Bulgular	53
5. Etkinlikle İlgili Bulgular	54
6. Öğrenci Görüşleriyle İlgili Bulgular	58
BÖLÜM V	60
TARTIŞMA	60
1. Etkinlikle İlgili Tartışma	60
2. Etkinlikle İlgili Tartışma	60
4. Etkinlikle İlgili Tartışma.....	61
4.Etkinlikle İlgili Tartışma	62
5.Etkinlikle İlgili Tartışma	62
Öğrenci Görüşleriyle İlgili Tartışma.....	63
Genel Tartışma	65
BÖLÜM VI.....	69
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	69
1. Etkinlikle İlgili Sonuçlar	69
2. Etkinlikle İlgili Sonuçlar	69
3. Etkinlikle İlgili Sonuçlar	69
4. Etkinlikle İlgili Sonuçlar	70
5. Etkinlikle İlgili Sonuçlar	70
Öğrenci Görüşleriyle İlgili Sonuçlar	70
Öneriler	71
KAYNAKÇA.....	72
EKLER.....	81
EK 1. Uygulama İzni.....	81
EK 2. Uygulama Anketi	84
EK 3. 1. Şarkı Sözleri.....	85
EK 4. 2. Şarkı Sözleri.....	86
EK 5. 1. Şarkı Boşluk Doldurma Etkinliği	87
EK 6. 1. Şarkı Bulmaca Etkinliği.....	88
EK 7. 2. Şarkı Boşluk Doldurma Etkinliği	89

EK 8. 2. Şarkı Bulmaca Etkinliği.....	90
EK 9. Sözcük Listesi Oluşturma Etkinliği	91
EK 10. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	92
EK 11. Uygulama Sürecine İlişkin Öğrenci Görüşleri.....	93
EK 12. Özgeçmiş	98

TABLO LİSTESİ

Sayfa

Tablo 1. Nation'un Öğrenme Yükünün Esasları	23
Tablo 2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Seçilen Bir Şarkının Seçilme Kontrol Listesi	34
Tablo 3. Araştırmanın Çalışma Grubu.....	40
Tablo 4. Uygulamada Kullanılan Ölçme Araçlarının Amaç ve Kullanım Süreçleri	46
Tablo 5. Kontrol Grubunun 1. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	48
Tablo 6. Deney Grubunun 1. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	48
Tablo 7. 1. Etkinlik t-testi Sonuçları.....	49
Tablo 8. Kontrol Grubunun 2. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	49
Tablo 9. Deney Grubunun 2. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	50
Tablo 10. 2. Etkinlik t-testi Sonuçları.....	50
Tablo 11. Kontrol Grubunun 3. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	51
Tablo 12. Deney Grubunun 3. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	52
Tablo 13. 3. Etkinlik t-testi Sonuçları.....	52
Tablo 14. Kontrol Grubunun 4. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	53
Tablo 15. Deney grubunun 4. Etkinlikteki Not Çizelgesi.....	53
Tablo 16. 4. Etkinlik t-testi Sonuçları.....	54
Tablo 17. 5. Etkinlik (1. Şarkı) Kontrol Grubu Not Çizelgesi.....	54
Tablo 18. 5. Etkinlik (1. Şarkı) Deney Grubu Not Çizelgesi.....	55
Tablo 19. 5. Etkinlik (2. Şarkı) Kontrol Grubu Not Çizelgesi.....	56
Tablo 20. 5. Etkinlik (2. Şarkı) Deney Grubu Not Çizelgesi.....	56
Tablo 21. 5. Etkinlik (1. Şarkı) t-testi Sonuçları.....	57
Tablo 22. 5. Etkinlik (2. Şarkı) t-testi Sonuçları.....	57
Tablo 23. Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretiminde Şarkının Kullanımı Uygulamasına İlişkin Genel Öğrenci Görüşleri.....	59

ŞEKİL LİSTESİ

Sayfa

Şekil 1. Şarkı ile Yapılan Dersin Etki Döngüsü	29
--	----

KISALTMALAR

TDK: Türk Dil Kurumu

TÖMER: Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezi

MÖ: Milattan Önce

s: Sayfa

c: Cilt

vb.: Ve benzeri

vd.: Ve diğerleri

vs: Vesaire

Çev.: Çeviren

Akt.: Aktaran

BÖLÜM I

GİRİŞ

Problem

Yabancı dil öğrenmek günümüzde bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Çünkü her geçen gün artan sosyal ve siyasal ilişkiler, milletler arası iletişimin boyutunu sürekli olarak genişletmektedir. Dünyada konuşulan diller arasında Türkçe de öğrenilmek istenen dillerden biridir. Türkçenin öğrenilmek istenmesi, hem Türkçeye olan ilgiden hem de iş ya da eğitim alanlarında Türkiye'nin tercih edilmesinden kaynaklanmaktadır (Uçgun, 2006). Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi konusunda, dil öğretiminde kullanılacak olan yöntemler dikkat çekmektedir. Bu sebeple Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılmak istenen yöntemler özenle seçilmeli, bir uygarlık ve kültür dili olan Türkçe, en doğru ve verimli yöntemlerle öğretilmeye çalışılmalıdır (Artuç, 2013).

Şarkı, yabancı dil öğretiminde kullanılan yöntemlerden biridir. Fakat diğer yöntemlere göre kullanılma oranı oldukça düşüktür. Bunun en önemli nedeni de; öğretmenlerin şarkı yöntemini kendilerine bir iş yükü olarak görmeleri ve bu yöntemi kullansalar dahi, güncel ya da öğrenciye hitap eden eserler seçmedikleri için gerekli ilgiyi görmemektedir (Köse, 2012). Günümüzde Avrupa dillerinin yabancı dil olarak öğretiminde sıkça kullanılmasına rağmen yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde müzik ve şarkılardan yeterince yararlanılmamaktadır. Dil öğreticilerinin derslerinde genellikle geleneksel dil öğretim yöntemlerini kullanması, müzik ve şarkıları yabancı dil derslerinde nasıl kullanmaları gerektiğinin bilmemeleri gibi sebeplerden dolayı yabancı dil olarak Türkçe öğretimi derslerinde müzik ve şarkıların kullanımı göz ardı edilmektedir. Bunun sebeplerinden biri de şarkı kullanılarak yapılacak olan eğitimin sonuçlarının her zaman standart biçimde ölçülememesidir. Özellikle sözcük öğretimi konusunda birçok yabancı dil öğretmeni şarkıların öğrencilere ne denli fayda sağladığının da bilincinde değildir.

Türkçe eğitiminde, sözcük öğretimine gösterilen önem oldukça azdır (Erkan, 1999). Bu duruma ilişkin birçok yabancı dil öğrencisi de, dil öğrenmede en büyük

eksikliğin sözcük bilgisi eksikliğinden kaynaklandığını ifade etmektedir (Koç, 2019). Bu eksikliğı giderebilmek için geleneksel yöntemlerin yanı sıra alternatif yöntem veya materyallerden de faydalanılması gerektiğı ve bu bağlamda şarkıların, yabancı öğrencilerin söz varlığını geliştirmek için tercih edilebilecek uygun bir materyal olabileceğı düşünülmektedir.

Bu araştırmada “Şarkı kullanımının, yabancı öğrencilerin Türkçe söz varlığının geliştirilmesine etkisi nedir? sorusuna yanıt aranmıştır.

Araştırmanın alt problemleri ise şöyledir:

1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımı, öğrencilerin söz dağarcığını artırmada etkili midir?
2. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımı, öğrencilerin sözcük öğrenme hızını hangi yönde etkiler?
3. Yabancı öğrencilerin, şarkılar aracılığıyla gerçekleştirilen sözcük öğretimi ve şarkılara yönelik hazırlanan etkinlikler hakkındaki görüşleri nedir?

Amaç

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkılar, içerdiği zengin sözcük dağarcığı, bireylerin iç dünyasına hitap etmesi, doğal dil kullanımına bir örnek olması ve bir materyal olarak yabancı dil öğrencisinin derse olan motivasyonunu artırması gibi yönleriyle önemli bir dil öğretim aracı olarak görülmektedir.

Bu araştırmanın amacı; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımının öğrencinin akademik başarısına etkisini ortaya koymak ve bu bağlamda şarkı kullanımının öğrencinin sözcük bilgisini geliştirmedeki etkisini saptamaktır.

Türk dilinin biçim ve anlam zenginliğı bunun yanı sıra Türk müziğinin sahip olduğu zengin repertuar, dil öğrencilerine çok sayıda kaynak oluşturmaktadır. Bu kaynakları kullanma işi ise farklı yaklaşımları denemeyle olgunluğa ulaşabilir (Şeref, 2017). Küreselleşen dünya, beraberinde birçok yeniliğı de getirmektedir. Bu yeniliklerin yabancı dil öğretiminde de karşımıza çıkması kaçınılmaz hâle gelmektedir. Yabancı dil öğretiminin yalnızca geleneksel dil öğretim yöntemleriyle sürdürülmeye çalışılması ders içi motivasyonu azalttığı gibi, dil öğrenim sürecini de monotonlaştırabilmektedir. Fakat

Türkçe şarkılar, Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine katkı sağlayabilmekte, özellikle sözcüklerin telaffuzunun daha kolay öğrenilmesine yardımcı olabilmektedir (Gürel, 2019). Dolayısıyla bir otantik materyal olan şarkıların Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine modern ve farklı bir boyut kazandıracağı düşünülmektedir.

Şarkılar aracılığıyla yabancı öğrencilerin söz dağarcığının geliştirilebilirliği araştırmanın temelini oluştururken, yabancı öğrencilere Türk müziğini tanıtmak ve bu sayede Türk kültürünü yakından tanıma fırsatı sunmak da araştırmanın en önemli diğer yanıdır.

Bu alanda gerçekleştirilen araştırmalar incelendiğinde yabancı öğrencilerin Türkçe söz dağarcığının şarkı aracılığıyla geliştirilmesine yönelik çalışmaların yeterli olmadığı görülmektedir. Gerçekleştirilen çalışmaların çoğunlukla kuramsal çalışmalar olduğu bilinmekle birlikte, uygulamalı çalışmaların ise çoğunlukla Türkçe dışındaki diğer dillerin öğretimi alanında yapıldığı görülmüştür. Araştırmacıların bu alana ilişkin ciddi kaynak sıkıntısı çektiği de bilinen bir gerçektir. Türkçeyi standart tür olarak temsil edebilecek nitelikteki şarkıların yabancı dil öğretiminde kullanılmasının Türkçe sözcük bilgisi öğrenimine ivme kazandıracağı düşünülmektedir. Bundan dolayı bu çalışmada, şarkı kullanılarak gerçekleştirilen öğretimin geleneksel dil öğretim yöntemine göre kalıcı etkiler bırakması amaçlanmıştır.

Önem

Yabancı dil öğretiminde yalnızca geleneksel yöntemlerden faydalanılması, ikinci bir dil öğrenimi için yeterli değildir. Arslan ve Ergin (2010) öğrencinin geri planda kaldığı öğretmen merkezli yaklaşımlarda öğrencinin ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik bir öğretim yapılamadığını, yalnızca tahta ve ders kitaplarının kullanıldığı derslerde öğrencinin derse karşı ilgisinin azaldığını belirtmektedir. Öğrencilerin derse olan ilgilerini olabildiğince yüksek tutmak için, öğrencilerin dil seviyelerine ve hazır bulunuşluklarına uygun olarak seçilen şarkıların yabancı dil öğretiminde önemli bir otantik materyal olacağı yadsınamaz bir gerçektir.

Türk dilini ve müziğini temsil edebilecek niteliğe ve potansiyele sahip şarkıların Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine önemli katkılar sağlayacaktır. Bu sebeple

uzman görüşleri doğrultusunda araştırmacı tarafından seçilmiş Türk Müziği'ne ait iki şarkı, araştırmacı tarafından hazırlanmış olan etkinliklerle beraber Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezinde yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilere uygulanmıştır.

Yapılan bu uygulamanın, eksiklikleriyle birlikte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılacak sonraki araştırmalara örnek olacağı düşünülmektedir.

Sayıtlar

- Öğrencilerin araştırmacı tarafından uygulanan etkinliklere gönüllü olarak katıldıkları varsayılmıştır.
- Etkinlik bitiminde öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretiminde şarkı kullanımına ilişkin samimi bir şekilde görüş bildirdikleri varsayılmıştır.
- Araştırmacı, uygulama ve değerlendirme sürecinde tarafsız bir tutum sergilemiştir.

Sınırlılıklar

- Bu araştırma, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER'de öğrenim gören öğrencilerle sınırlıdır.
- Bu araştırma, kontrol ve deney grubunu oluşturan toplam 36 öğrenci ile sınırlıdır.
- Bu çalışmanın nicel bölümü araştırmacı tarafından hazırlanan yabancı öğrencilerin sözcük dağarcığını geliştirmeye yönelik hazırlanan şarkı etkinlikler ile sınırlıdır.
- Bu araştırma, deney grubunu oluşturan 16 öğrencinin uygulama süreci ile ilgili görüşleri ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Dil

Geniş bir kavram alanına sahip olan dilin birçok tanımı yapılmıştır. Güncel Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu [TDK], 2011, s. 664)’te dil, “İnsanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma, lisan, zeban.” olarak tanımlanmıştır.

Dil, kültürün yaşatılmasını sağlayan bir araç olmasının yanı sıra insan beyninin sahip olduğu önemli bir beceridir. Dil bireyin çevresiyle etkileşime girmesini ve sosyal çevresi ile bütünleşmesine yardımcı olur. Böylece dil ile genç kuşaklara da kültür aktarımı sağlanmış olur. (Güneş, 2007; Cemiloğlu, 2004; akt. Er, Biçer ve Bozkırlı 2012).

Dil, hem toplumun anlama aracı hem de kültür aktarıcısı ve taşıyıcısıdır. (Özbay, 2002).

Kaplan (2009) dilin var eden hayat olduğuna da vurgu yapar. Anne olan bir bireyin yeni aldığı bir oyuncakçı çocuğuna verirken “Bak sana otomobil getirdim.” demesi çocuğun oyuncakla beraber otomobil kelimesini de öğrenmesini sağlar. Ama dilin daima somut kavramlarla öğretilmeye çalışılması mümkün olmayacaktır. Bebekler anlamsal ilişki kuramadıkları bazı sesler duyar ve bu seslerin hangi anlamlara karşılık geldiğini öğrenmeye başlar (Kaplan, 2009).

Yabancı Dil Öğretimi

Küreselleşen dünyada yabancı dil öğretimi gittikçe yaygınlaşmaktadır. Kültürün içinde aynı dili konuşan insanların, eserlerinde dünyayı yorumlama şekillerini görmek mümkündür (Kırkkılıç, 2002: 9). İşcan’a göre ise (2016) ikinci bir dil öğrenme, başka bir kültürü öğrenmenin en kolay ve mükemmel yoludur.

Hengirmen (1997:3) yabancı dil öğretimi tarihinin çok eskilere dayandığını, Akadların MÖ 2225 tarihinde, kendilerinden çok daha ileride bir uygarlık olan

Sümerleri ele geçirdikten sonra onların dillerini öğrendiklerini ve bu durumun insanlık tarihinin ilk dil öğretimi olduğunu belirtir(Er, Biçer, Bozkırlı, 2012).

Avcı (2002) yabancı dil öğretiminin aynı zamanda kültür öğretimi olduğunu belirtir. Çünkü bireyler ait oldukları toplumun dil ve kültürüyle kendilerini ifade eder. Bir dilin sahip olduğu tüm kelime ve kavramların mutlaka bir kültür geçmişi olduğundan yabancı dil öğretilen toplumun toplumsal yapısı ve sosyal değerleri dikkate alınmalıdır.

Modern dünyada hayatın her alanında olduğu gibi eğitimde de hızlı bir değişim ve dönüşüm izlenmektedir (Göçer, Oğul, 2011). Bunun sonucu olarak insanlar, kendilerini küresel bir etkileşim ağının içinde bulmaktadır. Bu küresel etkileşim içerisinde etkin olan ulusların dilleri de doğal olarak önem kazanmaktadır. Bu bağlamda, Türkiye ve Türkçenin uluslararası platformlarda önemini artması, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önemini ortaya çıkarmaktadır.

Yabancı dil öğrenmenin birey üzerindeki faydalarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

- Dünyayı ve farklı bakış açılarını daha iyi tanıma, anlama ve hoşgörü geliştirme.
- Kültürel gelişimi hızlandırma ve başka kültürler hakkında farkındalık kazanma.
- Eleştirel ve yaratıcı düşünme becerileri elde etme.
- Yabancı dillerin konuşulduğu ortamlarda kendini ifade etme becerisini kazanma.
- Yurt dışında eğitimlerine devam edebilmeleri için gereken öz güven, sosyal ve iletişim becerilerini geliştirme.
- Edebiyat ve güzel sanatlar alanlarında gerekli terminolojiyi izleyebilme.
- Yükseköğretimde ve sonraki eğitimlerinde seçkin başarılarla imza atabilme.
- Daha sonraki eğitimlerinde başarılı olabilme.
- İş bulma imkânlarını çoğaltma.
- Yabancı dil bilme ayrıcalığı ile üst düzey çalışma ortamına katılabilme.
- Küresel dünyada yer edinebilme ve uluslararası alanlarda yaşam boyu öğrenen bireyler olma (İşcan, 2016).

Yabancı dil öğrenmenin birey üzerindeki faydalarıyla birlikte bir yabancı dili öğrenme sürecinde, dil öğreticisine düşen bazı sorumluluklar ve takip edilmesi gereken bazı ilkeler vardır. Dil öğrenimi ve öğretiminde hedefler doğrultusunda istenilen verimi

alabilmek için takip edilmesi gereken ilke, yöntem ve tekniklerin yerli yerince kullanılması gerekir. Demirel (2014), yabancı dil öğretiminde temel alınan ilkeleri şu şekilde sıralamaktadır:

- Dört temel beceriyi geliştirme.
- Öğretim etkinliklerini önceden planlama.
- Basitten karmaşığa, somuttan soyuta doğru öğretme.
- Görsel ve işitsel araçları kullanma.
- Ana dili gerekli durumlarda kullanma.
- Verilen bilgilerin günlük yaşama aktarılmasını sağlama.
- Öğrencilerin derse etkin olarak katılımını sağlama.
- Bireysel farklılığı dikkate alma.
- Öğrencileri güdüleme ve cesaretlendirme.

Bu ilkelerin mümkün olduğunca uygulanmaya çalışılmasının, öğrencilerin derse yönelik motivasyon düzeylerini artırmada ve bu sayede de hedef dili öğrenme süreçlerini hızlandırmada önemli ölçüde etkili olacağı düşünülmektedir.

Yabancı Dil Öğretiminde Kullanılan Yöntemler

Günümüzde yabancı dil öğretiminde birçok yöntem kullanılmaktadır. Yabancı dil öğretiminde sıklıkla kullanılması tercih edilen yöntemler genellikle bir yöntemdeki eksiklikleri gidermek amacıyla ortaya çıkmış, bu çabalar, bir yabancı dilin daha iyi öğrenilmesine katkı sağladığı gibi alternatif yöntemlerin geliştirilmesine de önemli ölçüde katkıda bulunmuştur. Yaygın bir şekilde kullanılan ve Avrupa Konseyi Modern Diller Bölümü tarafından da kabul edilen yabancı dil öğretim yöntemleri sırasıyla şöyledir:

- ✓ Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)
- ✓ Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Direct Method)
- ✓ Doğal Yöntem (Natural Method)
- ✓ İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method)
- ✓ Bilişsel Yöntem (Cognitive-Code Method)
- ✓ İletişimsel Yöntem (Communicative Method)
- ✓ Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)

Bu yöntemlerin dışında yabancı dil öğretiminde daha az yaygınlık kazanmış ve alternatif olarak kullanılan başlıca diğer yöntemler ise şöyledir:

- ✓ Telkin Yöntemi (Suggestopedia)
- ✓ Danışmanlı(Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)
- ✓ Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)
- ✓ Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)
- ✓ İşitsel-Görsel Yöntem (Audiovisual Method)
- ✓ Görev Temelli Yöntem (Task-Based Method)
- ✓ İçerik Merkezli Yöntem (Content-Based Method) (Memiş ve Erdem 2013).

Dilbilgisi-Çeviri Yöntemi (Grammar-Translation Method)

Dilbilgisi-çeviri yönteminde tümevarım kullanılır. Derste öğrencilere okutulan metinlerdeki gramer yöntemlerine öncelik verilir. Öğretim süreci ilerledikçe basitten karmaşığa doğru ilerleyen bir biçimde gramer kalıpları öğrenciye aktarılmaya çalışılır. Ana dil ve hedef dil arasında çeviriler yapılır. Öğrencinin okuma ve yazma becerilerine olumlu katkıları olmasına rağmen dinleme ve konuşma becerilerini geri planda bıraktığı için eleştiriye maruz kalan bir yöntemdir.

Direkt Yöntem/Dolaysız Yöntem (Direct Method)

Dilbilgisi-çeviri yönteminin aksine yabancı dil öğretiminde ana dile başvurulmaması gerektiğini anlatan bu yöntem, hedef dil ile yaşam arasında doğrudan bir bağ olduğunu ve dolayısıyla hedef dilin öğretimi yapılırken ana dile başvurulmadığı için bu yöneme doğrudan yöntem de denmektedir. Doğrudan yöntem, yabancı dil öğrenmenin anadili öğrenmeyle aynı olduğunu ileri sürdüğü için öncelikle sözlü öğretim yapılır (Demirel, 2010). Derslerde çoğunlukla ilginç diyalog, fıkra veya hikâyeler kullanılır. Bu yöntem dört temel dil becerisini de geliştirmesi bakımından olumlu eleştirilirken; yabancı dil öğrenmenin anadili öğrenimiyle aynı şartlarda gerçekleştiğini savunması yönüyle olumsuz eleştirileri üzerine çeken bir yöntem olmuştur (Demirel, 2010).

Doğal Yöntem (Natural Method)

Hedef dilin ana dile benzer biçimde öğretilmesi gerektiğini savunan bir yöntemdir ve dilbilgisi-çeviri yöntemine tepki olarak ortaya çıkmıştır. Demirel (2010: 46), bu yöntemi yabancı dil öğretmeninin dersin başından itibaren yalnızca kendi ana dilini kullanarak devamlı konuşma yoluyla tıpkı bir metin oluşturur gibi bağlantılı olacak biçimde ama hiçbir dil bilgisi açıklaması yapmadan sade cümlelerle gerçekleştirmek olarak tanımlamaktadır. Bu yöntemi yabancı dil öğrenen öğrencilere Bu yöntemde öğretim dili yalnızca hedef dildir. Derste seçilen metinler sesli bir biçimde okutulur ve seçilen bu metinlerin görselleştirilmeye uygun olmasına özen gösterilir. Öğretmen, okutulan her cümleden sonra cümlenin anlamını karşılayacak bir görselle öğretimi pekiştirir. Eğer sınıf içerisinde bir konu anlaşılmamışsa, öğretmen pantomim, tahtaya çizme ve örnek gösterime (demonstrasyon) başvurabilir. (Doğan, 2012: 100). Bu yöntemde öğreticinin anadili konuşucusu olması istenmektedir fakat bir dilin anadili konuşucusu olan öğretmeni bulmak da her zaman mümkün olmayacağından, yöntemin uygulanmasında zorluk yaşatabilmektedir.

İşitsel-Dilsel Yöntem (Audio-Lingual Method)

Bu yöntem dilin doğal öğreniminin dinleme ile başladığını savunur. Yazma, okuma ve konuşma becerilerinin bu becerilerden daha sonra geldiğini belirten bu yöntem, özellikle dinleme becerisinin üzerinde durur. Hedef dilde öğretilmek istenen yapılar diyaloglar yoluyla öğrenciye aktarılır. Dil bilgisi kurallarını öğretmek için alıştırmalar yaptırılır. Sözcük öğretimi günlük kullanımlarla sınırlandırılmıştır ve belirli bir bağlam içerisinde öğretilir. Dolayısıyla öğrenciler bağlam dışında öğretilen sözcükleri anlamakta güçlük çekebilirler.

Bilişsel Yöntem (Cognitive-Code Method)

Memiş ve Erdem (2013) dilin bir alışkanlık ürünü değil, yaratıcı bir süreç olduğunu savunmaktadır. Bu yöntemin en önemli özelliği, yeni bilgilerin depolanması ve eski bilgilerin yeni anlamlar kazanmasıdır. Dil bilgisi öğretiminde tündengelim ve tümevarım yöntemleri kullanılır. Ezber ile gerçekleşen işleybilimsel öğrenme yerine hafızayı aktif olarak kullanmaya yardımcı olacak yöntemler kullanılarak öğretim gerçekleştirilir (Doğan, 2012). Ders, günün kuralının belirlenip öğretilmesiyle başlar. Ders aracı olarak ders kitabı ve diğer görsel- işitsel araçlardan faydalanılır (Memiş ve Erdem 2013). Bu yöntem öğrenci merkezli olup öğretmen çoğunlukla rehber rolündedir.

İletişimsel Yöntem (Communicative Method)

İletişimsel yöntem, bilişsel yöntemin tamamlanamayan bazı yönlerinden dolayı bir eleştiri niteliğinde ortaya atılmıştır. Öğrenci merkezli bir yöntem olarak görüldüğü için ders içinde kullanılacak materyaller hedef dilin kültürünü yansıtacak şekilde seçilir. Bu yöntemi uygulayacak öğretmenin hem hedef dile hem de öğrencilerin anadiline hakim olması gerekir. Dil bilgisini çeşitli yapılar içinde eriterek vermeye çalışması yönüyle eleştirilmektedir.

Seçmeli Yöntem (Eclectic Method)

Bir yöntemden çok yöntemler karması olarak da bilinir. Tek bir kural yerine genel kurallar bütünü ile öğretim yapılmaya çalışılır. Öğrencinin gereksinimleri de belirlenerek bir öğretim programı hazırlanır. Dil öğretimi gerçekleştirilirken gerektiğinde anadile başvurulsa da çoğunlukla hedef dil kullanılır. Yeni öğrenilen sözcüklerin zihindeki kalıcılığını artırmak adına bu kelimeler kullanılarak cümleler kurulur. Öğretimin gidişatına çoğunlukla öğretmen yön verdiği için eleştiriye maruz kalmaktadır.

Telkin Yöntemi (Suggestopedia)

1978’de Bulgar fizyoterapist ve eğitimci Lozanov tarafından geliştirilen bu yöntemde özellikle yabancı dil sınıflarında klâsik müzikten faydalanılmaktadır. Bu yöntemde dil yapılarını ve sözcükleri akılda tutmak için bilinçaltı kaynaklardan faydalanılmaktadır. Lozanov’un üzerinde durduğu bir diğer nokta ise stressiz bir ortamda gerçekleşen öğrenmenin daha kalıcı olduğudur. Çünkü stressiz bir ortamda gerçekleşen öğrenme zihin ve beden fonksiyonlarının uyum içinde çalışmasını sağlar (Duyar, 2001).

İşcan (2011), bu yöntemin temel amacının öğrencinin rahatlatılmış bir ortamda dil eğitimi almaları olduğunu belirtir. Özellikle müzik, öğrenme sürecinde önemli bir materyaldir. Kalıcı dil öğreniminin sağlanabilmesi için gerekli her türlü düzenleme(oturma düzeni, ışık, müzik vb.) sağlanmalıdır. Bu yaklaşımın en önemli özelliklerinden biri karşılıklı iletişimin ve diyalogun güçlü olmasıdır. Bu yöntemde göre diyalog önce öğretmen tarafından gerekli tüm açıklamalar yapılarak okunur. Daha sonra müzik eşliğinde, vurgu ve tonlamalara dikkat edilerek tekrar okunur. Son olarak ise öğrenciler gözleri kapalı bir şekilde diyalogu dinleyerek akıllarında tutmaya çalışır. Telkin yönteminde dinlerken öğrenme oldukça önemli bir yere sahiptir ve canlandırma, drama, rol yapma gibi aktiviteler yoğun olarak kullanılır (Larsen-Freeman, 1986; Celce-Murcia, 1991).

Bu yöntemde dil öğretiminin yapılacağı mekânın öğrenciye göre olması oldukça önemlidir. Bazı yapılar asılarak gizil öğrenmenin gerçekleşmesi sağlanır. Ders öncesinde öğrencilere yeni isimler ve kimlikler kazanılır ve hedef dilin günlük kullanımları müzik eşliğinde öğretilir. Gerekirse anadilden çeviri yapılabilir. Telkin yönteminin dil öğretimine başarısı yapılan birçok araştırmayla kanıtlanmış, modern yöntemlerin yabancı dil olarak Türkçe derslerinde denenip uygulanması yabancılara Türkçe öğretimi alanında önemli katkılar sağlayacaktır (İşcan, 2011).

Danışmanlı (Grupla) Dil Öğretim Yöntemi (Community Language Learning)

Bu yöntemde öğrenciler daire biçiminde otururlar ve kontrollü bir şekilde belirlenen bir konu üzerine ana dillerinde sohbet ederler. Öğretmen hedef dilde çevirilerle öğretimi pekiştirmeye çalışır. Öğrenci hedef dilde konuyla alakalı tekrar konuşmaya çalışır. Telaffuz eğitimi bu yöntemde önemli bir yer edindiğinden ses kayıt cihazı ve çeşitli işitsel görsel materyallerden faydalanılır.

Sessizlik Yöntemi (The Silent Way)

Bu yöntemde öğretmen, dil öğretimi esnasında geri planda kalarak öğrencinin aktif katılımını sağlar. Dilde önemli bir yere sahip olan sözcük öğretiminin üzerinde durulur. Bundan dolayı poster, afiş, kelime listeleri ve panolar sıklıkla kullanılır. Her öğrencinin bireysel farklılıklarını göz önünde bulundurmadığı için dil öğretimi için faydalı görülmeyen bir yöntemdir.

Tüm Fiziksel Tepki Yöntemi (Total Physical Response)

Daha çok dil bilgisi yapılarının öğrenilmesi üzerinde durulur. Temel dil becerilerinden konuşma becerisi anlama becerisinin geliştirilmesinden sonraki süreçte ertelenir. Başlangıç düzeyinde yapılan hedef dil öğretiminde herhangi bir materyal kullanılmaz. İlerleyen aşamalarda çeşitli görseller kullanılarak öğretim desteklenebilir. Ana dil mümkün olabildiğince az kullanılmaya çalışılır. Öğrencinin ders esnasında yaptığı bazı hatalar dersin akışını ve öğrencinin derse olan motivasyonunu kırmayacak şekilde düzeltilir. Bu yöntemde jest ve mimiklerin aktif olarak kullanıldığını görmek mümkündür.

İşitsel-Görsel Yöntem (Audiovisual Method)

Bu yöntemle yapılan dil öğretiminde tüm duyu organlarından yararlanılmaya çalışılmaktadır. Öğretmen, öğrencilere dil bilgilisel yapıların anlamlarını jest ve mimiklerle anlamlandırabilmeleri için yardımcı olur. Bu yöntem dil öğretimini doğrudan iletişime benzetme amacı güttüğünden kolay bir alıştırma dahi, iletişimsel yönü göz önünde bulundurularak uygulanır. Bu yöntemde işitsel, işitsel-görsel ve görsel olmak üzere üç çeşit materyal kullanılmaktadır. Materyallerin bir dil öğretim aracı değil

de dil öğretim yöntemi olarak görülmesi, hedef dil öğrencisini tembelliğe itebilmektedir.

Görev Temelli Yöntem (Task-Based Method)

Dil öğretim sürecine sonuçtan daha fazla odaklanan bir yöntemdir. Temel hedefi iletişimdir. Görev öncesi işlemler, görev döngüsü işlemleri ve dile odaklanma işlemleri başlıkları altında üç ayrı işlem aşamasından oluşmaktadır. Görev öncesi işlemler konuya giriş niteliği taşır. Öğrenciye görev verilir ve konu başlıkları tanıtılır. Görev döngüsü işlemlerinde ise öğrenci görevini icra eder. Öğretmen bu aşamada yalnızca rehber ve izleyici konumundadır. Dile odaklanma işlemlerinde ise dilin birtakım özellikleri ele alınır. Dil incelenir ve yapılabilecek uygulamaların analizi yapılır. Yöntem, özellikle başlangıç düzeyindeki öğrencilere uygun olmadığından ve güncel müfredat bakımından yetersiz olması dolayısıyla eleştiri almaktadır.

İçerik Merkezli Yöntem (Content-Based Method)

Bağlam içerisinde öğrenmenin esas alındığı bu yöntem, bireylerin dil ihtiyaçlarını kendi istek ve ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirebileceği bir yöntemdir. Dilin yapısal kullanımından çok pratik kullanımı üzerinde durur. Dilin akademik boyutunu dil kazanımlarıyla eş zamanlı ilerletmeye çalışmaktadır. Bu yöntem kullanılarak yapılan öğretimde genel bir konu belirlenerek alt başlıklara ayrılır ve öğretim programı da buna göre yapılır. Dilin işlevsel yönleri ortaya çıkarılarak etkinlikler planlanır ve bu doğrultuda ilerleme kaydedilir. Yöntemin tam olarak sistemleşmemiş olması ve bilimsel dayanaklarının net bir çizgide olmaması ve genel geçerlik kazanamamış olması yönüyle bu yöntem eleştirilmektedir.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Erdem'e göre (2010) yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin serüveni adeta bir dağın zirvesinden yuvarlanmaya başlayan kartopunun çığa dönüşmesi gibidir. Erdem (2009) Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, Türklerin İslâmiyet'le tanışması ve diğer

milletlerle karşılaşmasından sonra Divân-ı Lügâti't Türk ve Muhakemetü'l-Lügâteyn gibi Türk dilini ve kültürünü en iyi şekilde yansıtan temel eserler olduğunu belirtir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi belirli aralıklarla önemini kazanmış veya kaybetmiştir. Örneğin, Osmanlı Devletinin yükseliş döneminde Avrupa ülkelerinin Türk kültürüne ve Türkçeye olan ilgi ve merakı oldukça fazla olmuştur. Takibinde Cumhuriyet dönemine bakıldığında ise yabancı dil olarak Türkçe öğretiminin Ankara Üniversitesi ve Boğaziçi gibi üniversiteler tarafından açılan TÖMER'ler tarafından ilk sistematik yapısını oluşturmaya başlamıştır. İlerleyen süreçte TÖMER'lerin çeşitli illerde de kurulması ile yabancı dil olarak Türkçe öğretimi kurumsallaşmıştır. Konuya ilişkin akademik çalışmalar ise 1990'dan sonra yapılmaya başlanmıştır (Erdem, 2009). Türkçe, MÖ. 4000'e kadar uzanan eski ve köklü bir tarihe sahiptir. Ural-Alтай dil ailesinde sondan eklemeli bir dil olarak yer alan Türkçeyi, günümüzde iki yüz yirmi milyondan fazla kişinin konuştuğu, dünyada en fazla konuşulan yedi dil (diğerleri Çince, Hintçe, İspanyolca, İngilizce, Fransızca ve Rusça) arasında yer aldığı bilinmektedir. Bunun yanı sıra Türkçenin eğitimi ve öğretimi üzerine yapılan çalışmalar bahsi geçen diğer altı dil kadar yaygın değildir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi son yirmi yıl içerisinde önem kazanmış ve yaygınlaşmıştır (İşcan, 2011).

Hızla gelişen dünyada artan uluslararası ilişkiler milletlerin yalnızca kendi ana dilleriyle iletişim kurmalarına yeterli gelmemiş ve bu durum da milletleri birbirlerinin dillerini öğrenmeye sevk etmiştir. Bir dilin yabancılar tarafından öğrenilmesini gerektiren unsurlar, o ülkenin yürüttüğü kültürel, ticari, politik ve ekonomik ilişkileri de içinde bulundurur. Türkiye'nin dünyaya açılması ile dış ticaret hacmi oldukça artmakta ve coğrafyasına milyonlarca turist çekmektedir. Bu durum da yabancılar Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmesini zorunlu hâle getirmeye başlamıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında Türkiye geri kalmıştır. Bunda en önemli etken Türkiye'deki üniversitelerin fakülte ve bölümlerinde, Türkçenin öğretilmesi hususundan ziyâde tarihî ve kültürel çalışmalara ve eski edebî eserlerin incelenmesine yoğunlaşılmasıdır (Ungan, 2006). Dünya üzerinde geniş coğrafyada konuşulan diller arasında çok önemli bir yere sahip olan Türkçenin ana dil olarak konuşulduğu ülkeler arasında ilk sırada Türkiye yer almaktadır. Günümüzde Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine önemli çalışmalar sürdürülmektedir. Bu amaçla gerek Türkiye sınırları içerisinde gerek Türkiye sınırları dışında yabancı dil olarak Türkçenin öğretimini üstlenen kurum kuruluş ve merkezler bulunmaktadır (Göçer ve Moğul, 2011).

Türkçe, günümüzde birçok coğrafyada çok sayıda insan tarafından konuşulan bir dildir. Yaygın olarak kullanılan bir dilin yabancılar tarafından öğrenilmek istenmesi ise doğal bir durumdur. Türkçenin yabancı dil olarak öğrenilmek istenmesinde çeşitli sebepler vardır. Bu sebepler, ise ticari ilişkiler, iş hayatı, diplomatik temaslar, Türklere duyulan özel sevgi, AB'ye üye olma aşamasındaki bir Türkiye'yi tanıma isteği şeklinde örneklendirilebilir (Erdem, 2009).

Türkiye jeolojik ve jeostratejik konumu ve her geçen gün artan gücü ile yabancıların ilgi odağı haline gelmeye başlamıştır. Bu sebeple Türkçe ve Türk kültürünü öğrenmek isteyenlerin sayısı da hızla artmaktadır. Erol'a göre (2005) Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında en çok üzerinde durulması gereken konulardan biri kelime öğretimidir. Kelime öğretimi gerçekleştirilirken, öğrenciye verilebilecek kelime sayısı ve öğretilmesi gereken kelimelerin de dikkatle seçilmesi gerekmektedir.

Yabancılar Türkçe öğretiminde uzman elemanların yetiştirilmesi bir gerekliliktir. Derslerde kullanılacak olan yöntem ve teknikler belirlenmeli ve derslerdeki uygulamalarda bunlar dikkate alınmalıdır (Barın, 2004). Yabancılar Türkçe öğretimi alanında günümüze kadar birçok çalışma yapılmıştır fakat bunların çoğu yöntem ve tekniklerle ilgilidir. Hâlbuki bu derslerde öncelikli olarak Türkçe'nin önemi, gücü, Türkçe öğrenmenin faydaları anlatılmalıdır. Öğrencilerin öğrenmeye karşı isteklerinin artması bu motivasyona bağlıdır (İşcan, 2017).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmenin bazı faydalarını şu şekilde sıralamak mümkündür:

1. Türkçe bilmek iş hayatı bakımından kolaylık sağlar: Türkçeyi hem resmî yazışmalarda hem günlük kullanımda başarılı bir biçimde kullanabilen eleman bulma sıkıntısı çeşitli meslek camialarında sıkça dile getirilen bir sorundur. Avrupa'daki Türk tüketici kitlesine hitap etmek isteyen birçok firma ve serbest meslek gurubunun bu yöndeki talepleri giderek artmaktadır. Avrupa'da çok sayıda Türk işletmesi, Türkçeyi etkin bir biçimde kullanabilen elemanlara ihtiyaç duymaktadır. Dolayısıyla Türkçeyi çeşitli resmî yazışmalarda kullanabilecek kişilerin azlığı derinden hissedilmektedir. Türkçeyi ileri düzeyde bilen bir bireyin Avrupa'da kolaylıkla iş bulabilme olasılığı oldukça yüksektir.

2. Türkçenin önemi ve geçerliliği her geçen gün artmaktadır: Dünyada en çok konuşulan yedi dilden biri Türkçedir. Çok sayıda Türk firması Asya ve Avrupa’da yer alan birçok ülkede faaliyet göstermekte olup benzer şekilde çok sayıda Avrupa ve Asya ülkesi de Türkiye’de yatırım yapmaktadır. Diğer yandan Türkiye’nin Avrupa Birliği’ne üyeliği sürekli gündemde olan bir konudur. Adı geçen bütün sosyal, ekonomik, siyasal gelişme ve ilişkiler, Türkçenin ve Türkiye’nin önemini artırmaktadır.
 3. Çok dillilik çağın gereğidir: Çağımızda birçok ülke, bireylerini çok dilli olarak yetiştirmeyi kendine hedef olarak belirlemiştir. Türkçemizde çok dillilik “Bir dil bir insan, iki dil iki insan.” sözü ile ifade edilmiştir.
 4. Türkçe pek çok dile göre daha kolay öğrenilebilen bir dildir: Yabancı dil eğitimi uzmanlarının son yıllarda üzerinde durduğu konulardan biri de dil ve beyin ilişkisi olmaya başlamıştır. Bu araştırmalara göre Türkçenin zihinsel becerileri geliştirici özellikler taşıdığını ve beynin nörolojik işleyişine uygun olduğunu ortaya çıkarmıştır. Özellikle ses zenginliği, ses-şekil ilişkisi, kelime tanıma, hece ve kelime türetme gibi özellikler eğitim ve öğretimde kolaylık sağlamaktadır.
- ✓ Ses Zenginliği: Türkçe güçlü ve zengin bir ses yapısına sahip olmasıyla birlikte, öğrenilmesini kolaylaştıran bir müzikaliteye sahiptir. Dolayısıyla sözlü kodlamalar da kolayca yapılabilmekte ve okuma, yazma, eğitim-öğretim vb. süreçleri kolaylaştırmaktadır.
 - ✓ Ses-Şekil İlişkisi: Türkçede her ses bir harfe, her harf bir sese karşılık gelmektedir. Türkçede her ses bir harfle, her harf bir sesle seslendirilmektedir. Bu da alfabemizde ses ve şekil arasında yakın bir ilişki olduğunu göstermektedir. Tüm bu yönleriyle Türkçeyi ele aldığımızda okuma yazma öğretimi, okuma, yazma ve hatta klavye kullanımı bakımından diğer birçok dilden üstün olduğunu görmekteyiz. Bazı dillerde bir sesi ifade edebilmek için birden fazla harf kullanılmaktadır. Bu durum ise dil öğretimini zorlaştıran etkenlerden birisidir.
 - ✓ Kelime Tanıma: Türkçenin eklemeli bir dil olması beynin yapısı ile örtüşmekte ve bu sayede sözcük tanıma, anlama ve okuma becerilerini geliştirmek daha kolay olmaktadır.
 - ✓ Hece ve Kelime Türetme: Eklemeli olan dillerin önemli özelliklerinden birisi de sözcük ve hece türetmeye uygun olmasıdır. Bu durum okuma yazma öğretimine ve zihinsel sözlük oluşturmaya kolaylık sağlamaktadır.

- ✓ Zihinsel Sözlük: Genel olarak beynimizin bir bölümü olarak tanımlanan zihinsel sözlük, bu bölümde sözcüklerle ilgili bilgileri (ses, anlam, yazım vb.) saklar. Dinleme, okuma gibi becerilerin kullanım aracılığıyla zihinsel sözlüğe bazı sözcük ve heceler alınmaktadır. Zihinsel sözlüğün gelişimini açıklamak için iki teori geliştirilmiştir: Birinci teori zihinsel sözlüğün temelini anlamlı hecelerin oluşturduğunu öne sürmektedir. Beynimiz öncelikle anlamlı sözcükleri kaydetmekte, daha sonra bunların başına veya sonuna eklemeler yaparak sözcükleri oluşturmaktadır. İkinci teori ise, tam sözcüklerin zihinsel sözlüğün temelini oluşturduğunu iddia etmektedir. Yani bu teoriye göre, sözcüklerin tekil, çoğul veya türetilmiş biçimleri birbirinden bağımsız olarak zihinsel sözlüğe kaydedilir. Her iki teori de Türkçenin zihinsel sözlüğü geliştirmeye oldukça uygun bir yapısı olduğunun bir kanıtıdır (Güneş, 2010).

Türkçenin diğer dillere göre üstün özelliklerini şöyle sıralayabiliriz:

1. Türkçe okunduğu gibi yazılan, yazıldığı gibi okunan bir dil olduğu için öğretilmesi ve öğrenilmesi oldukça kolaydır.
2. Türkçe, matematiksel özellikler taşıyan ve yok denecek kadar az istisnaya sahip olan kurallı bir dildir ve kuralları kesindir.
3. Ünlü-ünsüz uyumlarının olması ve bazı harflerin ünsüz yumuşamasına uğramasıyla kulağı tırmalamayan bir niteliğe sahip olan, hoş duyumlu bir dildir.
4. Türkçedeki vurgu ve tonlamalar anlatımı güçlendirir ve çeşitlilik sağlar (İşcan, 2017).

Türkçenin birçok üstün özelliği olmasına karşın yabancı dil olarak Türkçe öğretimi hak ettiği yere gelememiştir. Çünkü bir dilin yabancı dil olarak öğretilmesi için yalnızca kendi ülke sınırları içinde kalmamalı, diğer ülkelerle de sürekli iletişim ve etkileşim halinde olması ve kendini diri tutması gerekir (Karababa ve Candaş, 2009).

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Kullanımı

Yabancı dil öğretiminde materyal kullanımı oldukça büyük bir öneme sahiptir. Sadece ders kitabını materyal olarak kullanmak verimli bir yabancı dil öğretiminin gerçekleştirilebilmesi için yeterli görülmemektedir. Günümüzde yabancı dil öğretiminde kullanılan çok sayıda materyal çeşidi mevcuttur. Bu materyaller sözlü,

yazılı ya da görsel olarak öğretimi destekleyerek yabancı dil öğrenen bireylerin daha etkin bir şekilde öğrenim sağlamalarına yardımcı olmaktadır.

Yabancı dil derslerinde kullanılan ders kitapları, yazı tahtası, projektör, resimler, gerçek nesneler vb. kullanılan yardımcı materyaller olarak sıralanabilmektedir. Teknolojik gelişmelere bağlı olarak yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek materyaller oldukça fazladır (Temizyürek ve Birinci, 2016). Bu bağlamda görsel-işitsel materyallerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanımı konusu dikkat çekmektedir. Çelik (2010), görsel-işitsel materyallerin bir sunumu daha basite indirgeyebilmek, düşüncüyü canlandırabilmek, yabancı dil öğretimine ilişkin önemli noktaları belirleyebilmek, yeni kavram ve detayları inceleyebilmek amacıyla kullanıldığını belirtmektedir. Dolayısıyla görsel-işitsel materyaller, yabancı dil öğrenen bireylerin dikkatini çekme ve onlara farklı bakış açıları kazandırma gibi özelliklerinden dolayı yabancı dil öğretimi faaliyetlerinde kullanılmaktadır. Bu materyallerin sınıf içerisinde kullanılması gerektiği gerçeği, dil öğreticileri tarafından da bilinmelidir.

Yabancı Dil Öğretiminde Bir Materyal Olarak Şarkılar

Müzik asırlardır her ulustan insanın duygu ve düşüncelerini ifade etmek için kullandığı bir araçtır. Şarkılar sanat eseri oldukları için ait oldukları dönemin kültür ve yaşantısı için bir ayna, gelecek nesillere aktarılabilmesi için bir zenginlik kaynağıdır. Müzik birbirinden farklı birçok kitleye hitap etmektedir. Hatta değişik müzik türlerinin kendi kitlelerini oluşturduğuna bile rastlanmıştır. Şarkıların bazen bir toplumda yaşayan bireye, bazen de kendi sınırlarının dışında bulunan diğer bireylere ulaşması müziğin evrenselliğini, birleştiriciliğini ve estetik değerini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla müziğin eğitim bilimlerinde de olumlu etkiler oluşturması kaçınılmazdır. Müziğin dil öğretiminde kullanımına ve sınıf atmosferine ilişkin olumlu katkıları ve etkileri araştırmacılar tarafından üzerinde durulan bir konu olmuştur. Birçok araştırmacı müzik ve şarkıların, dil öğrenme ve dil öğretme üzerinde olumlu etkileri olduğu sonucuna varmıştır (Murphey 2010, Maess & Koelsch 2001, Murphey 1992, Le 1999, Shen 2009, Eken 1996, Medina 1993, Purcell 1992, Jolly 1975, Richards 1969; akt. Nişancı 2013).

Tarihte pek çok dil öğreticisi şarkıların yabancı dil öğretiminde önemli bir yere sahip olduğunu ve şarkıların yabancı dil öğretiminde kullanılabilecek kadar etkili bir araç olduğunu düşünmüyordu (Murphey, 2010). Fakat günümüzde yabancı dil

öğretiminde şarkıların kullanımı araştırmacılar tarafından incelenmektedir (Nişancı, 2013).

Livingstone (1973) şarkıların konuşma becerisinin gelişimine katkı sağladığını iddia etmiştir. Bu düşünceden hareketle yabancı dilde öğrenilen bir şarkının -anlamı bilinmese dahi- o dili konuşabilmekten oldukça kolaydır. Murphey (1990) araştırmasında şarkının küçük yaşta olan veya yetişkin bireylerin dil gelişimine önemli ölçüde katkı sağladığı sonucuna ulaşmıştır. Ayrıca Murphey bu çalışmasında bebeklerin çıkarmış olduğu birtakım ritmik ve melodik seslere anne babaların vermiş olduğu ritmik ve melodik karşılığın bebeklerin dil gelişimlerinde önemli bir rol oynadığını belirtmiştir (Nişancı, 2013).

Yabancı dil öğretiminde özellikle dinleme becerisinin geliştirilmesine ilişkin yapılan çalışmalarda, yabancı dil öğrenen bireylerin aktif katılımını ve kendi öğrenme yöntemlerini belirleyebilmeleri bakımından çok sayıda metot bulunmaktadır (Vandergrift, 1999: Akt. Gümüş 2018).

Şarkıların sahip olduğu biçimsel ahenk, öğrenilmesini ve kolaylıkla hatırlanmasını sağlamaktadır. Murphey (2010) buna ilişkin şunları dile getirir: “Şarkıların dile dolanması ve gün boyunca istense de istenmese de söylenmesi, şarkıların uzun ve kısa dönem hafızada kaldığı fikrini desteklemektedir.” (Nişancı, 2013).

Krashen (1983) şarkıların insanlar tarafından farkında olmadan tekrar edilmesinin Chomsky’nin beyindeki “Dil Edinim Cihazı” olarak adlandırdığı bölgenin varlığına bir kanıt olduğunu belirtir. Murphey (2010) de insanların etrafta duyduğu sesleri kimi zaman kendi beyinlerinde, kimi zaman da sesli bir biçimde tekrarlamaya eğilimli olduklarını ve dolayısıyla şarkıların Chomsky’nin adından söz ettiği “Dil Edinim Cihazı”nda bulunan tekrar mekanizmasını tetikleyebileceğini ileri sürmüştür. Buna bağlı olarak diyebiliriz ki, yabancı dilde öğrenilen şarkıların etkin dil öğrenimi için gerekli olan tekrar etme ihtiyacını en doğal yolla giderdiklerini ispatlamaktadır (Murphey, 2010; akt. Nişancı, 2013).

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Şarkıların Kullanımı

Şarkılar yabancı dil öğrenimini kolaylaştıran ve dil öğretimi sürecinde karşılaşılan bazı olumsuz etkileri ortadan kaldırmaya yardımcı olan önemli materyallerden birisidir. Dili herhangi bir duraksamaya uğramadan akıcı bir şekilde kullanmayı sağlayan şarkılar bundan dolayı dili geliştirme sürecini de hızlandırmaktadır. Dolayısıyla şarkılarla dil öğretimi arasında güçlü bir ilişki söz konusudur (Batdı, 2012, s.127).

Tüm dil becerilerini etkin bir biçimde harekete geçirebilecek versiyonda hazırlanmış bir Türkçe şarkı, beraberinde birçok farklılığı da getirecektir. Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin müzik kullanılan bir derse karşı tutum ve davranışlarının olumlu yönde olması da kaçınılmaz hâle gelecektir. Öğrencilerin hazır bulunuşluklarına ve bulundukları dil seviyelerine uygun olarak hazırlanmış etkinliklerle desteklenmiş bir dersin faydalı olacağı düşünülmektedir. Bu şekilde hazırlanarak derste öğrenciye sunulan bir materyal öğrencinin derse yönelik motivasyonunu artırır. Dolayısıyla motive olmuş bir öğrencinin derste başarılı olması doğal bir sonuç olacaktır. Bu olumlu etki kişinin akademik ve psikolojik yönden başarılı hissetmesinde önemli rol oynar. Yapılan araştırmalarda, öğrencilerin müzik ve şarkılar sayesinde hem eğlenerek öğrendikleri hem de öğrenme motivasyonlarının en üst seviyede olduğunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca şarkılar, öğrencilerin yalnızca sınıfta değil aynı zamanda evde ya da dışarıda bireysel öğrenme yapabildikleri her yerde kullanılabilen otantik materyallerdir (Batdı, 2012,s.127).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımıyla ilgili en önemli hususlardan biri de şüphesiz eğlence faktörüdür. İnsanların birçoğu müziği ve şarkı dinlemeyi sever. Bundan dolayı şarkıların özellikle yabancı dil derslerinde kullanılması öğrenciler için eğlenceli bir ortam oluşturacaktır. Bu şekilde planlanmış bir sınıf ortamında Krashen'in (1982) ileri sürdüğü, öğrenmeyi geciktiren hatta engelleyen duygusal önüne geçilmiş olacaktır. İkinci dil edinimi teorisinin bir hipotezi ve eğitim psikolojisinin de ilgi alanı olarak görülen duygusal filtrelemeye göre, bireyin şüphe, kaygı, can sıkıntısı gibi bazı duyguları ikinci dil edinme sürecine müdahale etmektedir. Bireyin zihninde yer alan bu olumsuz duygular dil girdilerinin verimli bir şekilde işlenmesine engel olur.

Şarkıların yabancı dil derslerine yönelik çok sayıda katkısı olmasının yanı sıra dil öğrencilerinin karşılaşabilecekleri olası zorluklar da meydana gelebilir. Bunları şöyle sıralamak mümkündür:

- ❖ Pop şarkılar, başarısı kanıtlanmış çıktılar değildir. Bundan dolayı yabancı dil öğretiminde kullanılması her eğitimci tarafından uygun ve verimli bir yöntem olarak görülmeyebilir.
- ❖ Her öğrencinin kendine özgü bir öğrenme metodu olabileceğinden yola çıkarak, şarkıların herkes için müzikal zekâ ile öğrenmeyi sağlayamama ihtimali de vardır.
- ❖ Yabancı dil öğretimi yapılacak ortamın fiziksel şartlarından dolayı gerekli ses ve müzik sistemini bünyesinde barındırmayabilir ya da derste kullanılan şarkılar, öğrenciler için eğlenceli ve verimli olmayabilir.
- ❖ Öğrencilerin tamamına hitap edebilecek nitelikte şarkılar ve etkinlikler hazırlamak oldukça zordur.
- ❖ Bazı şarkılar, içerisindeki kelimeler bakımından sınıfta kullanılmaya uygun değildir. Bundan dolayı öğretmen, ders öncesinde mutlaka gerekli düzenlemeleri yapmalı, sınıf ve eğitim kültürüne uygun şarkılar seçmelidir.
- ❖ Müzikalite bakımından zayıf şarkıların ders içerisinde öğrencilere sunulması onların motivasyonlarını düşürüp dersten sıkılmalarına yol açabilir. (Keskin, 2011 s.379)

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Söz ve Söz Varlığı

Söz, bireylerin yaşamlarının her alanında karşlarına çıkan vazgeçilmez unsurlardan biridir. Bu vazgeçilmezliğin temelindeki sebep de, bireylerin kendilerini sosyal yaşamlarında ifade etmelerinde kendi dillerinin sahip olduğu söz ve söz varlığı yer almaktadır. Çünkü sözcükler, bireylerin zihinlerinde kendi isteklerine göre şekillendirdikleri göstergelerdir (Göçer, 2009).

Dilin vazgeçilmez unsurlarından olan söz, Güncel Türkçe Sözlük'te birkaç farklı tanım ile alınmıştır. Bunlar sırasıyla şu şekildedir:

1. Bir fikri doğrudan anlatan kelimeler dizisi, lakırtı, kelam, laf, kavi.
2. Bir veya birkaç heceden oluşan ve anlamı olan ses birliği, kelime, sözcük.

3. Bir konuyu yazılı veya sözlü olarak açıklamaya yarayan kelime dizisi.
4. Kesinlik kazanmayan haber, söylenti.
5. Bir işi yapacağını kesin olarak vadetme.
6. Müzik parçalarının yazılı metni, güfte.

Söz varlığı ise “Bir dildeki sözlerin bütünü, söz hazinesi, söz dağarcığı, sözcük hazinesi, kelime hazinesi, kelime kadrosu, vokabüler.” olarak tanımlanmaktadır. Vardar (2003) ise söz varlığının tanımını, bireylerin kullandığı sözcüklerin tamamı şeklinde yapmaktadır.

Kelime serveti, kelime dağarcığı, sözcük varlığı, söz dağarcığı, söz varlığı, sözcük serveti, kelime kadrosu, sözcük gömüsü kavramlarının ortaya çıkışı, sözcük kavramının ne şekilde tanımlandığına bağlıdır. Kavramların, sözcük terimleri ile ortaya çıktığını da göz önünde bulundurduğumuzda, sözü geçen tüm kavramların söz varlığının birer karşılığı olduğunu da söyleyebilmek mümkündür (Baş, 2006). Türkçe, somut bir anlatım dilidir. Bundan dolayı, bazı kavramlar ifade edilirken Türkçenin sahip olduğu, özellikle anlama dayalı zenginlikler, karşımıza çıkmaktadır (Barın, 2003).

Bir dilin sahip olduğu söz varlığı, o dili konuşan ve yazan bireylerin anlatım gücünü geliştirir. Dilin anlatım gücü, o dilin konuşulduğu toplumun her konudaki gücüne de karşılık gelmektedir. Sahip olduğu söz varlığını koruyabilen milletler, varlığını sonsuza kadar sürdürebilme yetisine de sahiptir (Baş,2006). Yani bir toplumun söz dağarcığı ne kadar gelişmişse, kendini ifade edebilme gücü o kadar kolaydır (Koç, 2019). Aynı zamanda geniş söz dağarcığı, bir dilin en iyi şekilde kullanılmasını sağlar ve düşünme becerisinin gelişimine de aynı ölçüde katkıda bulunur (Uğur ve Azizoglu, 2016). Ayrıca Schmitt (2000), sözcük bilgisinin, yabancı dil edinimi ve iletişimsel yetinin temelinde olduğunu ifade etmektedir. Dolayısıyla bir bireyin sahip olduğu söz dağarcığı ne kadar fazlaysa iletişim gücünün de o denli kuvvetli ve rahat olabileceği çıkarımı yapılabilir (Koç, 2019).

Söz varlığı, kendi içerisinde;

- a) Aktif (etkin) söz varlığı
- b) Pasif (edilgen söz varlığı) olmak üzere iki gruba ayrılır.

Aktif söz varlığı, bireylerin doğru bir biçimde anladığı ve telaffuz ettiği, yazma ve konuşma becerilerini doğrudan harekete geçiren sözcüklerdir. Bireylerin, duygu ve

düşüncelerini ifade edebilmek için çeşitli sözcükleri kullanabilmesi dolayısıyla bu gruptaki söz varlığı, aktif bir süreç olarak düşünülmektedir.

Karatay (2007), pasif söz varlığını bireylerin bağlam içerisinde kullanıldığı zaman farkına vardığı, anladığı fakat kullanmadığı sözcükler olarak tanımlamaktadır. Bu tanıma göre bir dili yabancı dil olarak öğrenen bireylerin kullandıkları ve bildikleri sözcükler farklı olmaktadır. Yabancı dil öğrencilerinin, öğrendikleri yeni sözcükleri etkin bir şekilde kullanmaları da zaten sözcük öğretiminin temel amaçlarından biridir (Koç, 2019). Bu temel amacın gerçekleştirilebilmesi bazı sözcük öğretimi sürecini farklı birkaç boyuttan ele almamızı gerektirmektedir.

Harmer (2007), sözcük öğretimini dört boyutta ele almaktadır. Bunları şu şekilde sınıflandırmak mümkündür:

- Çok anlamlılık (Eş anlamlılık, zıt anlamlılık, çağrışım vs.)
- Sözcük kullanımı (Mecaz anlam, yan anlam, deyim vs.)
- Sözcük birleşimi (Sözcük grubu, ön ek, son ek vs.)
- Sözcük dil bilgisi (İsim, sıfat, zamir, zarf, fiil vs.)

Bir sözcüğün iyi bir şekilde öğrenilmesi, Harmer'in sözünü ettiği bu boyutların kavranmasıyla doğrudan ilişkilidir (Koç, 2019). Yani buradan da anlaşılabileceği gibi sözcük öğretimi, tek bir boyutla ele alınamamaktadır.

Sözcük öğretiminin etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi için, öncelikle bir sözcüğe ilişkin öğretilecek unsurların ne olduğunu saptamak gerekir. Bu durum ise “sözcüğün öğrenme yükü” olarak adlandırılır

Tablo 1. Nation'un Öğrenme Yükünün Esasları

Anlam	Biçim	Kullanım
Biçim ve Anlam	Sözlü Biçim	Dil bilgisel işlevleri
Kavram ve Bildirimleri	Yazılı Biçim	Düzenleme (Eş dizimlilik)
Çağrışımlar	Anlam Parçaları	Kullanımdaki Sınırlamalar
Sözcük, öğrencinin anadilinden aktarma bir sözcük müdür?	Öğrenciler sözcüğü duyduklarında onu tam olarak tekrar edebilirler mi?	Sözcük bilinen dilbilgisi kalıplarına uygun mudur?

Öğrencinin anadilinde yaklaşık olarak aynı anlama gelen bir sözcük var mıdır?	Öğrenciler sözcüğü duyduklarında onu doğru olarak yazabilirler mi?	Sözcüğün anadilinde benzer anlama gelen sözcükle aynı eş dizimliliği var mıdır?
Sözcük, öğrencinin anadilinde benzer anlama gelen sözcükle aynı dizilişe uyar mı?	Öğrenciler sözcükteki bilinen ekleri tanıyabilirler mi?	Sözcük anadilinde benzer anlama sahip sözcükle aynı kullanım kısıtlamalarına sahip midir?

(Nation, 2005; akt. Koç, 2019).

Yabancı bir dilde sözcük öğretimi gerçekleştirilirken, başvurulabilecek bazı etkinlikleri ve bu etkinliklere bağlı birtakım önerileri Demirel (2007), aşağıdaki maddeler temelinde şu şekilde sıralamaktadır:

1. Gerçek ve gerçeğe yakın nesneler örnek olarak kullanılabilir.
2. Sözcüklerin anlamları açıklanırken, jest ve mimiklerden faydalanılabilir.
3. Görsel araçlar kullanılabilir (dergi, gazete, duvar resimleri, posterler, afişler, slaytlar, film şeritleri, tahtaya çizilen resimler, krokiler, şekiller vs.).
4. Hedef dilde açıklama yapılabilir. Daha önce öğretilen sözcüklerden, onların sahip olduğu eş veya zıt anlamlarından, ön ek veya son eklerden de yararlanılması, sözcük öğrenim sürecini hızlandırabilir. Öğrenim sürecinin hızlanması, öğrencilerin dil öğrenim motivasyonlarını da önemli ölçüde artırabilmektedir.

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Sözcük Öğretimi

Sözcük, Güncel Türkçe Sözlük (Türk Dil Kurumu [TDK], 2011)'te "Anlamalı ses veya ses birliği, söz, kelime, lügat." olarak tanımlanmaktadır. Korkmaz ise sözcük kavramını hem şekil hem de anlam yönünden inceleyerek daha detaylı bir tanım yapar: "Bir veya birden çok heceli ses öbeklerinden oluşan, aynı dili konuşanlar arasında zihinde tek başına kullanıldığında belli bir kavrama karşılık olan somut veya belli bir duygu veya düşünceyi yansıtan soyut yahut da somut ve soyut kavramlar arasında ilişki kuran dil birimidir." (Korkmaz, 1992: 100). Alperen (2001) sözcük ile kavram arasında güçlü bir ilişkinin varlığından söz etmektedir. Yani bir sözcük söylendiğinde onu karşılayan kavram akla gelmektedir. Bunun oluşması için de nesnenin beynimizde

herhangi bir tasavvurunun bulunması ve onu ifade eden bir kelimenin olması gerektiğini söylemektedir.

Dildeki kelimeler, kelime gruplarını ve cümleleri meydana getirirler. Böylece dil, büyük bir sözcükler manzumesidir. Sözcükler dilin tam bir hüviyetle kullanılan uzuvlarıdır. Sözcükler, canlı ve cansız varlıkları, kavramları ve hareketleri karşılar. Zihindeki kavramları karşılayan sözcükler, varlıkların isimleridir. Varlıkların adı olan sözcükler, aynı zamanda başka kavramları da karşılayabilir. Bunun sonucunda sözcükler bazen bir anlama, bazen de daha çok anlamlara sahip olabilir (Gümüş, 2019).

Yabancı bir dilde sözcük öğrenimini gerçekleştirmek bir anda mümkün olan bir eylem değildir. Bu süreç, disiplinli bir çalışma ve kararlılık sonucu mümkün olabilir. Sürekliliği sağlanan çalışmalar, yalnızca sınıf içerisinde değil; sınıf dışında da gerçekleşmeye devam eder. Çok sayıda öğrenci bir yabancı dili öğrenmeye, öncelikle kendi kendine sözcük ezberlemeye çalışarak başlar. Bu süreçte öğrenilen sözcüklerin çoğu, öğrencilerin kendi ilgi ve ihtiyaçlarına yönelik kelimelerdir (Apaydın, 2007). Öğrenilen yabancı dilde bireyin kendini en doğru şekilde ifade edebilmesi ve etkin bir iletişim kurabilmesi açısından sözcük bilgisi oldukça önemli bir yere sahiptir. Çünkü sözcükler olmadan herhangi bir şeyi tanımlamamız veyahut anlatmamız mümkün değildir. Dolayısıyla hem anadilimizde hem de yabancı dilde sözcük dağarcığına ihtiyacımız vardır. Bir bireyin bildiği ve kullanmış olduğu tüm kelimeler o bireyin sözcük dağarcığını oluşturmaktadır. sözcük dağarcığını genişletmek, bireyin hem anadilinde hem de yabancı dilde kendini ifade ederek verimli iletişim kurmasına yardımcı olacaktır. Sarıgül (2017) 'ün de belirtmiş olduğu gibi sözcükler yabancı dil öğrenen bireylerin kendilerini ifade edebilmeleri için oldukça önemlidir. Çünkü bir dile ait sözcükleri bilmeyen bir birey, yazılan veya konuşulan şeyi anlayamayacağından iletişimsel bir kopukluk yaşar.

Sözcük öğretimi dil öğrencisinin zekâ seviyesinin ötesinde sistemli çalışma ve uygulamalar gerektiren bir alandır. Çünkü dil öğretimi, öğretilen dilin kültürünü de öğrenmeyi beraberinde getirir. Bundan dolayı Türkçe öğretimi için kullanılan kitaplarda ve ders materyallerinde kültür konusuna da sıkça değinilmelidir. Yabancılar Türk kültürüne ana dil öğrenenlere göre daha uzak olduğundan Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi ana dil olarak öğretilmesinden daha zor bir süreçtir. Bireyin bir dili

öğrenebilmesi o bireyin hedef dilin kültürünü de öğrenmesiyle doğru orantılıdır (Barın, 2008).

Ilham (2009) sözcük öğretimini dil öğreniminin ve dil öğretiminin kalbi olarak nitelendirmektedir. Sözcük öğretiminin önemini ise David Wilkins “Dil bilgisi olmadan çok az şey aktarılabilir, sözcük bilgisi olmadan hiçbir şey aktarılamaz.” ifadesiyle vurgulamıştır. Sözcük öğrenmek, öncelikle o sözcüğün anlamını bilmek ile başlar. Sonrasında bu süreci öğretilen sözcüklerin cümle içerisinde kullanıldığı yerlere ve diğer sözcüklerle olan anlamsal ilişkilerine kadar uzanır. Bir sözcüğün tam olarak öğrenilebilmesi için onunla sürekli karşılaşmak, ona maruz kalmak gerekir. Temel dil becerilerinin (dinleme, konuşma, okuma ve yazma) en iyi şekilde kullanılabilmesi için sağlam bir söz dağarcığına ihtiyaç duyulur (Sarıgül, 2017).

Geleneksel yöntemlerle gerçekleştirilmeye çalışılan sözcük öğretiminde genellikle dilbilgisi-çeviri yöntemi olarak adlandırılan ve öğrencilere kelimelerin anadillerindeki karşılıkları verilerek kelime öğretimi yapılmaya çalışılmaktadır. Bazı öğreticiler ise öğrencilere kelime listesi vererek onları ezberlemelerini ister. Fakat kelimelerin tamamen öğrenilebilmesi için uzun süreli belleğe aktarılmış olması gerekmektedir. Diğer türlü sözcüklerin hatırlanması zorlaşacaktır (Gümüş, 2019). Bu sebeple sözcük öğreniminin kalıcı hâle gelebilmesi için farklı teknik ve stratejilerden faydalanılarak kelime öğretimi yapılabilir.

Yabancı Öğrencilerin Söz Varlığının Geliştirilmesinde Şarkıların Kullanımı

Dilin en önemli özelliklerinden birini Budak (2000), düşünce ile iç içe olması şeklinde belirtmektedir. Düşüncelerin geliştirilmesine katkı sağlayan en önemli unsur ise şüphesiz sözcüklerdir (Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Yabancı bir dilin etkili, güzel ve doğru bir biçimde kullanabilmesinde, bireyin sahip olduğu söz varlığının önemi büyüktür (Göçer, 2009). Çünkü bir dilin sahip olduğu söz varlığının zenginliği, aynı zamanda o dili konuşan bireylerin düşüncelerinin zenginliği olarak da ele alınabilir. Türkçe de bu bakımdan hem biçimsel hem anlamsal yönden oldukça zengin bir dil olarak karşımıza çıkmaktadır. Öğrencilerin, düşüncelerini en iyi şekilde ifade edebilmeleri için, söz varlıklarının zenginleştirilmesine katkıda bulunacak girişimler

sağlanmalıdır (Özbay ve Melanlıoğlu, 2008). Her bakımdan zengin bir dil olan Türkçenin söz varlığının yabancı öğrencilere aktarılması aşamasında ise müzik ve şarkılar iyi bir materyal olacaktır.

Dil ve müzik arasında güçlü bir ilişki olduğu hem dilbilim hem müzik alanındaki araştırmacılar tarafından bilinen bir gerçektir. Ayrıca dil ve müzik ilişkisi, dilbilim alanında olduğu kadar müzik dünyasında da oldukça gündemde olan bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır (Bingöl, 2006).

Siskova (2008), "Müzik tarihinin gözden geçirilmesi, müziğin ve dilin her zaman bağlantılı olduğunu kanıtlıyor, bu da bir yabancı dilin kelime dağarcığını şarkılarla öğretmenin etkili olabileceğini ima ediyor" ifadesiyle dil ve müzik arasında bir bağlantı olduğunu, dil öğretiminde müzik ve şarkı kullanımının sözcük öğretimine önemli katkılar sağlayacağını vurgulamıştır. Şarkı, güncel gerçekliği yansıtan bir ayna olarak görülebilir. Üslubun, en gösterişli şekilde, güzelliğini artırıp dillere pelesenk olarak kültürel öğeleri birleştiren önemli bir araçtır. Jean Francois Kahn, şarkının tanımını başlı başına bir olay şeklinde yapar. Gelişim gösterdiği tarihî süreç içerisinde, ait olduğu kültürün öğelerini yansıtmaları ile önemli bir sanat dalıdır (Ataseven, 1988).

Şüphesiz müzik ve dil arasında birtakım ortak özellikler mevcuttur. Müzik ve dil arasındaki ortak özellikleri Bingöl (2006) şöyle ifade etmektedir:

- ✓ İkisinde de yapıtaşları sestir.
- ✓ Müzik ve dil etkinliklerinde vücuttaki işitme sistemi etkin olarak kullanılır
- ✓ Uzun ve kısa süreli bellek, hem dil hem de müzik etkinliklerinde aktif bir biçimde kullanılır.
- ✓ Müzik de dil de kendine özgü işleyiş birer sistemine sahiptir. Müzikte estetik kurallar geçerliken, dilde dil bilgisi kuralları geçerlidir.
- ✓ Her ikisi de ait oldukları toplumun yaşam biçimlerine göre şekil almaktadır.
- ✓ Her toplumun, konuştuğu bir ana dili olduğu gibi müzikal olarak da bir ana dili mevcuttur.
- ✓ Bireyin en önemli gereksinimlerinden olan iletişimin giderilmesi için hem dil hem de müzik önemli bir araçtır. Müzikteki doğaçlama, dildeki konuşmayla büyük benzerlik gösterir (Bingöl, 2006, s. 215).

Günümüzde dil öğretiminde ders kitabının yanı sıra kullanılan pek çok araç vardır. Filmler, broşürler, dergiler oyun kartları vb. bunlara birer örnek olarak gösterilebilir. Kültürü doğrudan ileten, kültürel öğeleri içermesi bakımından oldukça zengin kaynaklar olan ve uygun öğretim ortamları yaratan araçlar otantik materyaller olarak tanımlanmaktadır (Köse, 2012). Şarkılar bu bağlamda değerlendirildiğinde öğrencilerin ilgi ve yeteneklerine hitap eden otantik materyallerden biridir.

Araştırmacılar otantik materyal kavramı için bugüne dek birçok tanım yapmıştır. Örneğin; Nunan (1999) “Dil öğretme amacıyla özellikle üretilmemiş her türlü materyal olarak tanımlamıştır. Peacock (1999) aynı kavramın tanımını “Hedef dili konuşan toplumda birtakım sosyal amaçları gerçekleştirmek için hazırlanan materyal” şeklinde tanımlamıştır. Tahsin Saraç’ın sözlüğünde otantiğin anlam karşılığı “Aslına uygun, sahte olmayan, doğal, bozulmamış” şeklinde karşımıza çıkar. Otantik sözcüğünün yabancı dil öğretimi alanındaki tanımında ise, öğretimin gerçekleştirileceği sınıf için hazırlanmamış fakat bir iletişim işlevini, bir bilgiyi, gerçek bir dil kavramını karşılamak üzere oluşturulmuş her türlü görsel ve işitsel araca verilen isimdir (Köse, 2012).

Yapılmış olan tüm bu tanımların ortak buluşma noktası ise bu materyallerin, esasında hedef dili öğretmek için hazırlanmamış olmasıdır. Bu materyaller dil öğretimi için hazırlanmamış olmamalarına karşın, dil öğretiminde sağlayabileceği faydalardan dolayı dil öğretiminde kullanılır. Köse (2012) yabancı dilde kullanılan otantik materyalleri, sınıf içinde, üzerinde hiçbir öğretici değişiklik yapılmadan kullanılan, hedef dili konuşan bireyler için hazırlanmış herhangi bir doküman olarak tanımlamıştır.

Eğitimcilere göre dil öğretiminde otantik materyal kullanımının öğrenciye sağladığı birçok avantaj vardır. Bu avantajları Temizyürek ve Birinci (2016), dilbilimsel avantajlar ve dilbilimsel olmayan avantajlar başlıkları altında ele almıştır. Dilbilimsel avantajlarını özetleyecek olursak;

- ❖ Öğrencilerin hedef dili daha iyi üretmesini,
- ❖ Öğrencilerin hedef dili daha çabuk edinmesini,
- ❖ Gerçek hayattaki durumlarda öğrencilerin kendilerini daha güvende hissetmelerini sağlar (Harmer, 1994).
- ❖ Öğrencileri gerçek dile maruz bırakırlar,
- ❖ Öğrencilerin ihtiyaçlarıyla daha ilgilidir,
- ❖ Öğrencilerin motivasyonu üzerinde olumlu etkileri vardır,

- ❖ Öğrencilerin dikkatlerini kültürel bilgilere çekerler (Al Azri & Al-Rashdi, 2014).
- ❖ Otantik materyal kullanımı yetkinlik ve performans arasındaki boşluğu doldurmada çok etkilidir (Kılıçkaya, 2004).

Otantik materyallerin dilbilimsel olmayan faydalarından ise şöyle söz edebiliriz;

Bugüne kadar yapılmış birçok araştırmada otantik materyallerin öğrenme üzerinde birçok olumlu etkisinden söz edilmiştir (Peacock, 1997; Berardo, 2006). Bunun yanında, öğrencilerin sınıf ortamında ilgisini çekecek otantik materyallerin kullanımı onlar için daha elverişli bir öğrenme ortamı oluşturulmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca otantik materyal kullanılan sınıflarda çeşitlilik ve doğallık olacaktır, bu da öğrenmeyi daha verimli ve daha kalıcı hale getirecektir. Otantik materyaller, hedef kültür hakkında öğrencileri bilgilendireceği için öğrenciler kendi kültürleri ile hedef kültür arasında karşılaştırma yapabileceklerdir (Larimer & Schleicher, 1999, Akt. Temizyürek ve Birinci, 2016). Otantik materyaller, ders kitabı gibi bilinen yazılı materyallerin dışında doğal dil kullanımını da öğrencilere sunan materyaller olduğu için öğrencilerin hem sınıf ortamında hem de sınıf dışında hedef dili kullanımında özgüvenlerini artıracaktır.

Şekil 1. Şarkı ile Yapılan Dersin Etki Döngüsü

(Nişancı, 2013).

Şekil 1’de görüldüğü gibi müzik ve şarkıların, yabancı öğrencilerin derse yönelik kaygı düzeylerinin azalmasına ve yine derse yönelik olumlu tutum geliştirmelerine büyük ölçüde katkı sağladığı söylenebilir.

Yabancı dil öğrenen öğrencilerin dil öğrenim sürecine birçok olumlu katkı sağlayan şarkıların yabancı dil sınıflarında kullanılmak üzere hangi durumlarda öğretim planına dâhil edilebileceğine yönelik Tancman (2005) aşağıdaki maddeleri öne sürmüştür:

1. Öğretilen bir konunun pekişmesini sağlaması
2. Yeni sözcüklerin öğretilmesi ve kullanılması
3. Yeni bir dil bilgisi konusunun öğretilmesi ve kullanılması
4. Hedef dile ait bir kültürel unsurun tanıtılması veya öğretilmesi
5. Öğrencinin hedef dilde yazılmış edebi metinlere duyarlılığının artırılmaya çalışılması

Günümüzde şarkılar, eğitim-öğretim programlarındaki değişme ve gelişmeler dikkate alındığında sıkça kullanılan materyallerden biri haline gelmektedir. Çünkü şarkılar dil öğrencilerini eğlendirirken öğrenmelerini amaçlamaktadır. Şarkılar aracılığıyla temel dil becerilerinin öğrencilere kazandırılması daha kolay hale gelmektedir.

Tegos (2009) yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımının yukarıda adı geçen faydalarına ek olarak şunları da belirtmiştir:

1. Şarkılar, yabancı dil öğreniminde kullanılabilecek muhteşem araçlardan biridir. Öğrencini şarkı sözlerini dinleyerek öğrenmeye çalışması hem telaffuzunun hem de sözcük dağarcığının genişlemesine önemli ölçüde yardımcı olmaktadır.

2. Şarkılar, öğrenciye zevk ve eğlence imkânı sunar. Dolayısıyla öğrenci hedef dile karşı daha istekli olur. Şarkılar, sanatsal bir form olduğu için kişiye estetik haz da sağlamaktadır. Hemen her kesimden, her yaştan insana ve her kültürden insana yöneliktir.

3. Şarkılar hedef dile ait kültür ile bir bağ oluşturur. Yabancı dil öğrenmek yalnızca hedef dile ait dil bilgisi kurallarını öğrenmek ve bununla ilgili etkinlikler yapmak değildir. Birey, yabancı dil öğrenirken eğlenmelidir.

4. Şarkıların hafıza güçlendirici bir rolü de vardır. Bir şarkının melodisi ve şarkıda yer alan nakaratlar, hedef dile ait bazı özel kullanımları ve söz dizimsel (fr.syntaxique) yapıların edinilmesini sağlamaktadır.

Şarkılar, dil öğrenimini kolaylaştırırken dil öğretimi sürecinde ortaya çıkabilecek olumsuz etkileri ortadan kaldırabilme potansiyeline de sahiptir. Dil öğretim sürecine şarkıları dâhil etmek, hedef dilin tanıtımı ve bazı kültürel unsurların öğrenciye yakından hissettirilmesi açısından önemli bir yere sahiptir. Dili herhangi bir duraksamaya uğramadan, hızlı ve akıcı bir şekilde kullanmayı sağlayan şarkılar, öğrenilen dili geliştirme sürecini de hızlandırır. Bundan dolayı dil öğretimiyle şarkıların arasında güçlü bir bağ olduğu yadsınamaz bir gerçektir (Batdı, 2012).

Şarkılar, söz dağarcığını genişletmek amacıyla kullanılan önemli materyallerden biridir. Çünkü şarkılar, söz dağarcığı için anlamlı bir bağlam oluşturmaktadır (Griffee, 1992). Sözcük öğretimi yapmak için şarkı kullanma yöntemi, sözcüksel yaklaşım ve telkin yöntemi olarak adlandırılan ve güçlü bir teorik destek sağlayan iki modern yaklaşımın ortak yönlerinden oluşur (Siskova, 2008). Shtakser (2001) ise Siskova'nın (2008) yalnızca telkin yönteminde olduğu gibi sözcükler olmadan öğrencilere müzik dinletmenin bile dil öğretimini geliştirecek rahat bir atmosfer yarattığı görüşünü desteklemiştir.

Saeski'ye göre sınıfta müzik kullanımının faydaları şunlardır:

- ✓ Öğrencileri hem bedensel hem de zihinsel olarak dinlendirir.
- ✓ Öğrencileri hareketlendirir. Öğrencilerin derse etkin katılımına yardımcı olur.
- ✓ Öğrencilerin dikkatlerini derse vermelerini sağlar.
- ✓ Öğrencilerin eğlenmesini sağlar.
- ✓ Sınıf atmosferini değiştirir. Olumlu bir sınıf atmosferi oluşturur.
- ✓ Öğrenme durumları yaratır.
- ✓ Öğrenciler çok sessiz ya da tam tersine gürültücü yapar. (Köse, 2012).

Son maddede yer alan “Gürültücü yapar.” kısmı önemlidir çünkü müzik derste gürültü ortamı da oluşturabilmektedir. Dolayısıyla dikkatli kullanılmalı ve öğretmen tarafından sınıf yönetimi iyi sağlanmalıdır (Köse,2012). Müzik ve şarkılar, geleneksel eğitim sistemlerinde tarihten bugüne hak ettiği değeri görmemesine karşın, bireyin

ihtiyaç duyduğu değerli nörobiyolojik işlevleri de destekleyen önemli bir dil öğretim aracıdır. Sözcük öğretiminde şarkı kullanımı psikolinguistik açıdan ele alınacak olursa;

Müzik, derste öğrenilen bilgilerin uzun süreli hafızaya aktarımında oldukça önemli bir etkidir. Şarkı sözleri, müziğin ritmi, vuruş ve armonisi gibi bileşenler sayesinde kelimeler zihinde daha kolay kodlanır ve daha kolay hatırlanır. Şarkı sözlerinin herhangi bir metine göre daha kolay hatırlanmasının en önemli sebebi de budur (Köse, 2010). Şarkılar kodlama kurallarına uygun bir yapıya sahiptir. İnsanlar işitme ve görme duyusu ile bir şarkıyı algılayabilir. Bir şarkıyı dinleme süreci, insan beyninin her iki yarıküresinin işleyişini bir araya getirir ve kişi şarkı ile empati kurmaya başlar. Devam eden bu süreç kişinin hafızasından silinmez ve elde edilen bilgilerin kalıcı belleğe aktarılmasına katkıda bulunur. Bir metnin şarkılarla öğrenilmesi daha hızlı ve daha kolaydır. Çünkü şarkılar insan konuşmasının sözlü olarak kodlanması, yabancı dildeki sözcük ve ifadelerin kalıcı olarak öğrenilmesi noktasında önemli bir araçtır (Alipatov, n.d.).

Öğrencilerin yabancı dil ve eğitim düzeyleri ne hangi aşamada olursa olsun, yabancı dil sınıflarında şarkıların kullanılmasının öğrencilere birçok olumlu katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Öncelik öğrencilerin söz dağarcığını genişletmek, belli başlı dil bilgisi yapılarını öğretmek gibi görünse de dinletilen şarkılar öğrencilere müzik ve ritim açısından, şarkıyı seslendirenin ses rengi, hayat hikâyesi vs. gibi konularda çeşitli bilgiler edinmesini sağlar. Yabancı dil sınıflarında kullanılan şarkılar, anlama (seslerin ayırt edilmesi, şarkı sözlerinin yazıya dökülmesi, metni yeniden oluşturma, şarkı sözlerinin sıraya konması vb.) ve yazma becerileri (söz dizimini çalıştırma, nazım oluşturma, metnin bir parçasını yeniden oluşturma, yorumlama vb.) ile ilgili etkinlikleri bir araya getiren önemli ders malzemelerinden biridir (Güngör, 2015).

Şarkıların sahip olduğu anlamlı bağlam, kelimelerin içselleştirilmesi ve tekrar edilmesi, bu sayede hatırlanması bakımından derste kullanılmaya oldukça uygun materyallerdir. Son yıllarda yapılan araştırmalar yabancı dil öğretiminde kelime edinimin amaca yönelik ve rastlantısal sözcük öğretimi arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Yapılan araştırmaların sonucunda, şarkılar müzikal öğeler barındırdığı için rastlantısal sözcük öğreniminin daha kolay gerçekleştiği görülmüştür. Bu sayede işitsel öğrenim ile sözcükleri ezberleme süreci de hızlanmaktadır (Medina, 1990, s.6).

Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Şarkı Seçimi

Müzik, evrensel bir zenginliğe sahip olan sanatsal bir form olduğu için Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkının kullanımı hem dil öğrencisi hem de dil öğreticisi açısından avantaj sağlayabilir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi dersinde şarkı kullanımını uygulayacak öğretmenin yetkin, bilgin, programlı ve etkin sunuşu, hedef ve amacı gerçekleştirebilmek açısından oldukça önemlidir (Demirci, 2019).

Yabancı dil öğretiminde sınıf içerisine kullanılacak şarkıların seçimi yapılırken dikkat edilmesi gereken bazı konular bulunmaktadır. Bu konuları Paradis et Vercollier, 2010) şu şekilde açıklamaktadır:

1. Seçilecek şarkılar ders öğretim programlarının ve öğretmenin belirlemiş olduğu amaç ve kazanımlara uygun olmalıdır.
2. Şarkıların konusu sınıf kullanımına uygun olmalıdır.
3. Şarkılarda yer alan sözcükler hedef dilin kültürüne ait bilgiler içermelidir.
4. Seçilen şarkıların öğrencilerin ve öğretmenin kulak zevkine hitap etmesi gerekmektedir.
5. Yabancı dil öğrenen bireylere dinletilecek olan şarkı veya şarkıların sözleri net bir şekilde işitilebilmelidir.
6. Şarkıların sözleriyle uyumlu basit bir melodisi olmalıdır.
7. Şarkılarda tekrar (nakarat) bölümleri olmalıdır. (Nakaratlar öğrencilerin bazı dizeleri tekrar dinlemelerine olanak verdiği için sözcük öğrenim sürecini hızlandırmaya katkıda bulunur.)
8. Şarkılarda söz dağarcığı zengin olmalı ve çeşitlilik göstermelidir.
9. Şarkılar, öğrencilerin daha önceden bildiği ve yeni öğreneceği bazı dil bilgisel yapıları barındırmalıdır.
10. Seçilen şarkılar konu bakımından zenginlik göstermelidir.
11. Öğrencilere dinletilecek olan şarkıların video kliplerinin de bulunması derse olumlu yönde katkı sağlayacaktır (Köse, 2012).

Tassoni vd. şarkı seçiminde dikkat edilmesi gereken bazı noktaları şöyle ele almışlardır:

1. Seçilen şarkılar, özellikle küçük yaştaki çocuklar için kolay, anlaşılabilir ve eğlenceli olmalıdır.
2. Şarkılar, çocuk çevresine uygun olmalıdır.
3. Seçilen şarkı kazanıma uygun olmalıdır. Bu aşamada dikkat edilmesi gereken konu ise, seçilen şarkılar konuyla ilişkili olsa bile sıkıcıysa tercih edilmemelidir.
4. Seçilen şarkı öğrencinin ilgisini çekebilecek niteliğe sahip ve konusu anlaşılır olmalıdır (Alshawabkeh, 2018).

Ayrıca Shenavi'nin şarkı seçimine ilişkin belirlediği birtakım esaslar şu şekildedir:

1. Seçilen şarkıların uzunluğu ideal olmalıdır.
2. Şarkı sözleri açık ve anlaşılır olmalıdır. Şarkı sözleri, şarkının içeriğiyle uyumlu olmalıdır.
3. Şarkılar, belli bir melodiye ve ritme sahip olmalıdır (Alshawabkeh, 2018)..

Şarkı seçiminde kullanılan bir kontrol listesi aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 2. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Seçilen Bir Şarkının Seçilme Kontrol Listesi

Sorular	Evet	Hayır
Dersin dil ve içeriğine uygun mu?		
Öğrencilerin dil yeterlik düzeyi ile uyumlu mu?		
Melodi ve ritim açısından ilgi çekici mi?		
Müzikal anlamda yeterince basit mi?		
Söz, ritim ve melodi olarak yeterli tekrara sahip mi?		
Jest ve mimiklerle birlikte kullanıma uygun mu?		
Genel olarak motive edici ve ilginç mi?		

(Shin, 2007; akt. Demirci, 2019).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretildiği sınıflarda, şarkıların otantik bir materyal olduğunu göz önünde bulundurarak anlamlı bağlamlar içerisinde Türk kültürünü ve müziğini tanıtmayı, sınıf içerisinde eğlenceli bir ortam oluşturması, hedef dile ait konuşma dilinde bolca uygulama yapılmasına olanak tanınması ve öğrenmeye yardımcı olabilecek artikülasyon (sesletim) özelliklerini ve örneklerini barındırması oldukça önemlidir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde ise kullanılacak şarkıların seçilmesi aşamasında dikkat edilmesi gereken önemli konulardan biri de şarkıda yer alan sözcüklerin, yabancı dil öğrencisinin zihninde somut çağrışımlar oluşturmalarıdır. Özellikle başlangıç düzeyindeki öğrencilerin bazı soyut ve mecâzi ifadeleri anlayabilmeleri zor olacağından bu da doğal olarak kelime öğrenim sürecini geciktirecektir. Ayrıca seçilen şarkıları seslendiren sanatçıların ülkede popüler olması da şarkıların hızla öğrenilmesine katkıda bulunmaktadır. Öğrenciler bu sayede şarkılarda yer alan sözcükleri ve dil bilgisi yapılarını öğrenirken, diğer yandan sanatçının mesleki duruşuna, hayat hikâyesine de ilgi duyacak, bu da öğrenciyi hedef dilin müziğine ve kültürüne yönelik bir keşfe davet edecektir.

Şarkı Dersinin Bölümleri ve Uygulama Önerileri

Nişancı (2013) şarkı kullanılarak işlenecek bir yabancı dil dersini dört bölüm olarak ele almaktadır. Bunlar;

- a) Dinleme öncesi
- b) Dinleme sırası
- c) Dinleme sonrası
- d) Kişisel gelişim şeklinde sıralanabilir.

Dinleme Öncesi

Bu bölümde öğrencilere yalnızca şarkının ismi söylenir ve bazı tahminlerde bulunmaları istenir. Şarkının ismine ek olarak, seslendiren kişinin kişisel ve sanatsal kimliğine ilişkin bilgiler vermek de öğrenciyi derse hazırlayacaktır. Bu bölümdeki amaç, öğrenciyi derse ısındırmaktır. Bu yüzden bu bölüme “Isınma Turu” da denmektedir. Öğrencilerden gelen tahminler tahtaya not edilerek bir karşılaştırma yapılabilir.

Dinleme Sırası

Bu bölümde şarkının sözlerinden bazı bölümler çıkarılır. Öğrenciler dinleme sırasında bu boşlukları doldurmaya çalışırlar. Şarkı öğrencilere birkaç defa dinletilir ve

gerekirse öğrencilerin not almaları sağlanır. Öğrencilerin boşluklara yazdıkları kelimeler için onlara anında geri bildirim verilerek tam öğrenme gerçekleştirilmeye çalışılır.

Dinleme Sonrası

Bu bölümde, derste kullanılan şarkıya yönelik okuma-anlama, yazma, sözcük, dil bilgisi alıştırmaları ve tartışmalar bulunmaktadır. Dinleme sonrası bölümünde öğrencinin kazandırılmak istenen becerilere yönelik dönütler vermesi beklenmektedir.

Kişisel Gelişim

Bu bölüm ise yabancı dil öğrenen bireylerin kendi öğrenme sorumluluklarını üstlenmelerine yardımcı olmak amacıyla yer almaktadır. Yani, bu bölümde hedeflenen şey: Öğrencilerin, Türkçeye ait otantik bir materyali kullanarak ve öğretmen yardımı olmaksızın kendi kendilerine yeni bilgi edinimi sağlayabilmesidir. Nişancı (2013), bu durumu “Her gün balık vermektense, balık tutmayı öğretmek” olarak açıklamıştır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımının uygulama aşamasına yönelik bazı öneriler ise şöyle sıralanabilir:

- Öğretmenin aklında devamlı olarak “Derste kullanacağım bu şarkı ile öğrencilere neler kazandırabilirim, hangi sözcükleri öğrenmelerini sağlayabilirim?” düşüncesi yer almalıdır. Şarkıya ilişkin etkinlikler bu düşünceler göz önünde bulundurularak hazırlanmalıdır. Örneğin, şarkıda öğretilmek istenen sözcük veya kalıplar boşluk doldurma ya da kelime çalışmasıyla verilebilir. Konuşma ve tartışma aktivitelerine yönelik ise şarkının sözlerinden hareketle değişik konular seçilebilir ve bu tartışma konuları sayesinde öğrencilere günlük yaşama dair nasihatlerde bulunabilir. Çünkü öğretmenin gizil amaçlarından biri de öğrenciyi hayata hazırlamaktır. Yazma aktiviteleri için ise yine derste kullanılan şarkıdan hareketle, öğrencilerin hayal güçlerini etkin bir şekilde kullanmalarını sağlayacak ödevler verilebilir.
- Diğer önemli nokta ise; ders için hazırlanan otantik materyalin teknolojiyen faydalanılarak sunulmasının doğru olduğu gerçeğidir. Kullanılan şarkıların tercihen video klipleri eğer mümkünse, akıllı tahta veya projeksiyon aleti

kullanılarak yansıtılmalıdır. Öğrencilerden özellikle dinleme sırasında iyi bir verim elde edebilmek adına mümkün olabildiğince iyi bir ses sistemi kullanılmalıdır. Ayrıyeten eğer öğretmen dilerse Winamp veya Minilyrics gibi programları kullanarak şarkı sözlerini tahtaya yansıtabilir ve yanıtlar için geri dönütü bu şekilde sağlayabilir (Nişancı, 2013).

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada karma araştırma yöntemi desenlerinden açıklayıcı sıralı desen kullanılmıştır. Karma araştırma desenleri en az bir nitel ve bir nicel yöntemin bir arada olmasıyla meydana gelir ve herhangi bir araştırmanın örneklemine doğrudan bağımlı olmaz (Creswell ve Plano Clark, 2015). Creswell ve Plano Clark, (2007), bu araştırma yönteminin çeşitli felsefî varsayımlarını açıklamakla birlikte, araştırmanın içinde bulunan sorgulama yöntemleri sayesinde de bir araştırma yöntemi olduğunu belirterek karma yöntemin özelliklerini aşağıdaki gibi sıralamışlardır:

- Bir metodoloji olarak karma yöntem, nitel ve nicel yöntemlerin bir arada kullanıldığı bir yöntemdir.
- Karma yöntemde, tek araştırma için nitel veriler ile nicel veriler toplanır. Bulgu ve sonuçlar ortak incelenerek bir sonuca ulaşılır.
- Bu yöntemin temel dayanağı, nicel ve nitel yöntemlerin bir arada kullanılmasıyla her yöntemin tek başına yapabileceğinden daha iyi ve kapsamlı sonuçlara ulaşmasıdır (Fırat, Kabakçı Yurdakul ve Ersoy, 2014).

Nicel veriler, tıpkı anketlerde olduğu gibi çoğunlukla kapalı uçlu yanıtlar içerirken, nitel veriler daha önceden belirlenmemiş açık uçlu yapıdadır (Creswell, 2016). Robson, Bryman'ın (2004) görüşlerine dayanarak karma yöntem desenlerin zorluklarına şöyle değinmiştir:

- ❖ Beceri ve eğitim: Beceri ve eğitim sorunlu bir alan olarak görülmektedir. Nicel veya nitel araştırmalarından herhangi birinde beceri ve deneyime sahip araştırmacılar, çoğunlukla diğer araştırma yönteminde çalışma sürdürürken kendilerini rahat hissetmemektedirler. Çoğunlukla nitel araştırma yöntemini kullanan araştırmacıların ileri düzey nicel veri analizi kullanma konusunda kendilerini rahat hissetmediklerini belirtmektedirler.

- ❖ Zamanlama Konuları: Nitel ve nicel yapılar zaman zaman farklı süreler gerektirebilir. Genellikle nitel araştırmaya ait türler, nicel araştırmaya göre daha kısa sürede tamamlanmaktadır.
- ❖ Sınırlılıklar: Nicel ve nitel araştırmaları birleştirmenin açık bir gerekçesi yoksa karma yöntem desenli araştırmalar yararlı değildir.
- ❖ Bulguların bütünleştirilememesi: Yapılan araştırma yazılırken nicel ve nitel bileşenlerin sadece küçük bir bölümünün çalışmalara tamamıyla entegre edilebilmesiyle karşılaşılabilir (Şeref, 2017).

Bu araştırmanın karma yöntemler deseninde oluşturulmasında yukarıda bahsi geçen zorluklar ve sınırlılıklar göz önünde bulundurulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda bu araştırma için karma yöntemler deseni uygun görülmüştür.

Bu bağlamda alan uzmanları ve araştırmacı tarafından derste kullanılmak üzere belirlenen iki şarkıdan hareketle hazırlanan sözcük bilgisi etkinliklerinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireylerin akademik başarısına ve sözcük öğrenimine etkisi incelenmiştir

Araştırmanın nicel verileri, karşılaştırmalı eşitlenmiş gruplar son test modeli ile elde edilmiştir. Bu modelde gelişigüzel oluşturulmuş ve başlangıç düzeyleri bilinmeyen iki grup bulunur. Gruplardan birisi deney, diğeri ise kontrol grubu olarak kullanılır. Araştırma gruplarına ön test uygulanmadan, deney grubuna bir müdahalede bulunulur. Kontrol grubuna ise hiçbir müdahale yapılmaz veya farklı bir uygulama yapılır. Uygulama sonunda her iki gruba son test uygulanır ve elde edilen sonuçlar istatistiksel olarak karşılaştırılır (Özmen, 2015, s. 47-76).

Araştırmanın nitel deseni ise olgu bilimsel desene uygun olarak tasarlanmıştır. Olgu bilim temelli çalışmalar, bireylerin deneyimlediği bir şeyi nasıl betimlediklerine odaklanır (Patton, 2014, s.107). Yani bu da demek oluyor ki, olgu bilim araştırmalarında olguların araştırılıp betimlenmesine yoğunlaşılır. Bu araştırmalarda görüşmeden elde edilen veriler betimsel olarak ifade edilir ve doğrudan yapılmış alıntılara sıkça yer verilir. Ortaya çıkan tema ve örüntüler çerçevesinde araştırma sonucunda ulaşılan bulgular araştırmacı tarafından yorumlanır. (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Araştırmanın Evreni ve Çalışma Grubu

Bu araştırmanın evreni, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen tüm öğrenciler, çalışma grubu ise Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi'nde (TÖMER) öğrenim gören öğrencilerdir.

Bu araştırmanın çalışma grubu, nitel araştırma örnekleme yöntemlerinden doğrulayıcı veya yanlışlayıcı durum örnekleme ile belirlenmiştir. Bu yöntemde amaç, araştırmacının gerçekleştirdiği araştırma sonucunda elde ettiği bulguların doğrulayıcı durumlarda hâlihazırda bulunmuş temalara veya sonuçlara zenginlik ve derinlik katan bulguların geçerliliğini artırılması, yanlışlayıcı durumlarda ise, hâlihazırda bulunmuş sonuçlara alternatif veya zıt açıklamalar getirilmesi ve bulunmuş sonuç ve temaların hangi sınırlar içerisinde geçerli olduğunu belirlenmesidir (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

Araştırmanın uygulama sürecinde çalışma grubunu oluşturan 36 öğrencinin; 14'ü Suriye, 7'si Somali, 3'ü Kamerun, 3'ü Irak, 2'si Türkmenistan, 2'si Afganistan, 1'i Uganda, 1'i Filistin, 1'i İran, 1'i Ürdün, 1'i Mısır asıllıdır.

Tablo 3. Araştırmanın Çalışma Grubu

KATILIMCI	ÜLKE	CİNSİYET	YAŞ
K1	Suriye	E	26
K2	Uganda	E	33
K3	Irak	E	32
K4	Suriye	E	26
K5	Suriye	E	23
K6	Suriye	E	25
K7	Suriye	E	25
K8	Somali	E	23
K9	Somali	E	20
K10	Afganistan	E	22
K11	Türkmenistan	K	22
K12	Türkmenistan	K	19
K13	Filistin	E	18
K14	Ürdün	E	22
K15	Kamerun	E	18
K16	Kamerun	E	18
K17	Suriye	E	18
K18	İran	E	30
K19	Suriye	E	23

K20	Somali	E	19
K21	Somali	E	20
K22	Irak	E	20
K23	Irak	K	22
K24	Mısır	E	18
K25	Afganistan	K	19
K26	Kamerun	E	20
K27	Somali	E	19
K28	Somali	K	21
K29	Somali	E	19
K30	Suriye	E	19
K31	Suriye	E	20
K32	Suriye	E	21
K33	Suriye	E	18
K34	Suriye	E	18
K35	Suriye	E	19
K36	Suriye	E	20

Tablo 3'te araştırmanın örneklemini oluşturan öğrencilerin yaşlarının 18-33 arasında değişkenlik gösterdiği görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımının, öğrencilerin akademik başarısını artırmadaki etkisi üzerinde durulmuştur.

Bu çalışmanın veri toplama araçları, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere uygulamak üzere araştırmacı tarafından hazırlanan, beşi sözcük bilgisini geliştirmeye yönelik boşluk doldurma, bulmaca, sözcükleri liste halinde yazma etkinliği, biri ise uygulama sürecine yönelik öğrenci görüşlerinin alınacağı görüşme formu olarak tasarlanmıştır.

Etkinlikleri gruplandırarak olursak;

- 1. ve 3. etkinlikler boşluk doldurma
- 2. ve 4. etkinlikler bulmaca
- 5. etkinlik öğrenilen yeni sözcükleri liste hâlinde yazma etkinlikleri;

- 6. etkinlik ise öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkıların kullanımına ilişkin etkinlikler hakkındaki görüşlerini yazma amacına uygun olarak tasarlanmış etkinliklerdir.

Veri Toplama Süreci

Araştırmacı tarafından hazırlanan sözcük bilgisi etkinliklerinin yanı sıra araştırmanın nitel bulgularını elde edebilmek adına kullanılan diğer yöntem ise yarı yapılandırılmış görüşme tekniğidir. Yarı yapılandırılmış görüşme tekniğinde araştırmacı daha önceden hazırlamış olduğu sorulardan oluşan bir görüşme protokolü hazırlar. Bu tekniğin araştırmacıya sunduğu en büyük kolaylık ise, görüşmenin daha önceden hazırlanan sorulara bağlı olarak sürdürülmesi nedeniyle araştırmacıya daha sistematik bilgiler sunmasıdır (Yıldırım ve Şimsek, 2005). Araştırmacı bu tekniğe bağlı kalarak etkinliklerin bitiminde yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkının kullanımına dair öğrenci görüşlerinin alınabileceği açık uçlu bir soru hazırlamış ve etkinlik bitiminde verilen yanıtları değerlendirmiştir.

Araştırmacı tarafından hazırlanan beş etkinlik ve bir yarı yapılandırılmış görüşme formu 02.03.2020 - 06.03.2020 tarihleri arasında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe Öğretim Uygulama ve Araştırma Merkezinde (TÖMER) uygulanmıştır.

Hazırlanan etkinlikler Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER’de öğrenim gören toplam 36 öğrenci üzerinde uygulanmıştır.

Uygulama yapılmadan önce sınıflar iki gruba ayrılmış, birinci gruba şarkı sözlerinin yer aldığı ve bazı sözcüklerin vurgulandığı bir çalışma kâğıdı verilmiş ve araştırmacı eşliğinde şarkı sözleri rastgele seçilen birkaç öğrenciye sesli biçimde okutulmuştur. Sonrasında kelimelerin Türkçe ve kısmen İngilizce karşılıkları verilerek dil bilgisi - çeviri yöntemi kullanılarak Türkçe sözcük öğretimi yapılmaya çalışılmıştır.

İkinci gruba ise seçilen iki şarkı sırasıyla dinletilmiş bu süreçte şarkıların klipleri de izletilmiştir. Şarkılar dinletilirken zaman zaman araştırmacı tarafından duraklatılarak bazı bölümler tekrarlanmış ve hazırlanan etkinlikler öğrencilere bu şekilde uygulanmıştır.

1. Etkinlik

Bu etkinlik, uygulamada dinletilen birinci şarkının boşluk doldurma etkinliği olarak hazırlanmıştır. Etkinlikte bulunan şarkı sözlerinin bazı yerleri boş bırakılmıştır. Toplam boşluk sayısı on dokuzdur.

- ✓ Şarkıda geçen sözcükler çoğunlukla günlük yaşamla ilgili olduğundan özellikle şarkıyı dinleyen öğrenci grubunun daha yüksek oranda boşlukları doldurabilmeleri beklenilmektedir.
- ✓ Şarkının nakarat (tekrar) bölümleri şarkıya adını veren bölümler olduğu için özellikle bu sözcüklerin öğrenci tarafından daha kolay öğrenilmesi beklenilmektedir.

Uygulama Süreci: Uygulamaya başlanmadan önce araştırmacı, şarkıyı seslendiren sanatçının hayat hikâyesi ve Türk Müziğine katkıları hakkında öğrencilere kısa bilgilendirme yapmıştır. Bu sayede öğrencinin ön bilgilerini harekete geçirdiği düşünülmektedir. Öğrencilere bu sanatçının adını daha önceden bilip bilmedikleri, eğer biliyorlarsa hangi şarkılarını dinledikleri sorulmuştur. Öğrencilerle fikir alışverişinde bulunulduktan sonra şarkıda boş bırakılan yerleri doldurmaları istenmiştir. Öğrencilerin boşlukları daha kolay doldurabilmesi için zaman zaman şarkı durdurulmuş ve birkaç kez dinletilmiştir.

2. Etkinlik

Bu etkinlik uygulamada kullanılan birinci şarkının bulmaca etkinliği olarak hazırlanmıştır. Etkinlikte, şarkıda geçen on dört sözcük karışık bir biçimde bulmacaya yerleştirilmiştir.

- ✓ Bulmacada yer alan sözcüklerin listesi bulmacanın altında numaralandırılmış bir biçimde yazılı olduğu için, öğrencilerin bu kelimeleri kolaylıkla bulabilmeleri düşünülmektedir.
- ✓ Bulmacada yer alan sözcüklerin günlük konuşma dilinde sıkça kullanılan temel kelimelerden oluşmasına dikkat edilmiştir.

Uygulama Süreci: Boşluk doldurma etkinliğinin ardından birinci şarkının bulmaca etkinliğine geçilmiştir. Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde, boşluk doldurma etkinliğine göre daha az yanlış sözcük kullandıkları ya da boş bıraktıkları görülmüştür. Ayrıca boşluk doldurma etkinliğini şarkı dinledikten sonra yapan grubun, düz anlatım yoluyla şarkıda geçen sözcükleri öğrenmeye çalışan gruba göre daha kısa sürede tamamladıkları gözlenmiştir.

3. Etkinlik

Bu etkinlik, uygulamada dinletilen ikinci şarkının boşluk doldurma etkinliği olarak hazırlanmıştır. Etkinlikte bulunan şarkı sözlerinin bazı yerleri boş bırakılmıştır. Toplam boşluk sayısı on sekizdir.

- ✓ Birinci etkinlikten sonra öğrencilerin bu etkinliği daha kolay yapabileceği düşünülmektedir.
- ✓ Şarkının nakarat (tekrar) bölümleri şarkıya adını veren bölümler olduğu için özellikle bu sözcüklerin öğrenci tarafından daha kolay öğrenilmesi beklenilmektedir.
- ✓ Etkinlikte boş bırakılan kelimelerin günlük kullanımda sıkça karşılaşılan sözcükler olmasına ve öğrencilerin dil seviyelerine uygun olarak seçilmesine özen gösterilmiştir.
- ✓ Bu etkinliği, şarkıyı dinleyerek uygulayan grubun doğruluk ortalamasının düz anlatım yoluyla sözcük öğrenimi sağlamaya çalışan gruba göre daha başarılı olacağı beklenilmektedir.

Uygulama Süreci: Birinci şarkının boşluk doldurma etkinliğinden önce yapıldığı gibi bu şarkının boşluk doldurma etkinliğinden önce de eseri seslendiren sanatçının hayat hikâyesi ve mesleki tavrı ile ilgili öğrenciye bilgi verilmiştir. İkinci şarkıyı ve sanatçıyı daha önceden bilenlerin sayısı birinci şarkıyı ve sanatçıyı bilenlerin sayısına göre daha az olduğu gözlenmiştir. Öğrencilerle gerçekleştirilen bilgi alışverişinden sonra onlardan boşlukları doldurmaları istenmiştir. Etkinliğin daha kolay tamamlanabilmesi için şarkı zaman zaman durdurulmuş ve birkaç kez dinletilmiştir.

4. Etkinlik

Bu etkinlik, uygulamada kullanılan ikinci şarkının bulmaca etkinliği olarak hazırlanmıştır. Etkinlikte, şarkıda geçen on adet sözcük karışık bir biçimde bulmacaya yerleştirilmiştir.

- ✓ Bulmacada yer alan sözcüklerin listesi bulmacanın altında numaralandırılmış biçimde yazılı olduğu için, öğrencilerin bu kelimeleri kolaylıkla bulabilmeleri düşünülmektedir.
- ✓ Bulmacada yer alan sözcüklerin temel Türkçede sıkça kullanılan temel sözcüklerden oluşmasına özen gösterilmiştir.

Uygulama Süreci: İkinci şarkının boşluk doldurma etkinliğinden sonra, ikinci şarkının bulmaca etkinliğine geçilmiştir. Boşluk doldurma etkinliğini şarkı dinledikten sonra yapan grubun, düz anlatım yoluyla şarkıda geçen sözcükleri öğrenmeye çalışan gruba göre daha kısa sürede tamamladıkları gözlenmiştir. Ayrıca bu boşluk doldurma etkinliğinde yer alan sözcük kadrosunun ilk boşluk doldurma etkinliğine göre daha az sayıda olması öğrencilerin etkinliği daha kolay tamamlamasına yardımcı olmuştur.

5. Etkinlik

Bu etkinlik, uygulamada kullanılan her iki şarkı için ortak olarak sözcük listesi yazma etkinliği olarak hazırlanmıştır.

- ✓ Uygulamada kullanılan iki şarkı da Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil seviyelerine uygun olarak seçildiği için, öğrencilerin önceki etkinliklerde yer alan sözcükleri ve -varsa- daha önceden bildikleri sözcükleri yazabilecekleri düşünülmektedir.

Uygulama Süreci: Birinci ve ikinci şarkılarla ilgili boşluk doldurma ve bulmaca etkinliklerinden sonra öğrencilere şarkılar aracılığıyla öğrendikleri sözcükleri yazmaları için “1. şarkıdan öğrendiğim yeni sözcükler” ve “2. şarkıdan öğrendiğim yeni sözcükler” başlıklı etkinlik kâğıdı öğrencilere verilmiştir. Öğrencilerin etkinlik sırasında yaptıkları bazı yazım yanlışlıkları araştırmacı tarafından göz ardı edilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen nicel veriler, SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) 22.0 paket programı aracılığıyla bağımlı örneklemeler için t-testi ile betimlenmiştir. Bağımlı örneklemeler için t-testi ilişkili iki örneklemden elde edilen iki ortalama arasındaki farkın anlamlılığını test etmek için kullanılır. Genellikle eşleştirilmiş örneklemeler desende ve tekrarlı ölçümlerin analizinde kullanılır (Büyüköztürk, Çokluk, ve Köklü, 2011).

Nitel veriler ise içerik analizi ile ortaya konmuştur. Weber (1989), içerik analizini bir metinden çıkarılan geçerli yorumların, araştırmacı tarafından bir dizi işlemde geçmesi sonucu ortaya konulduğu bir araştırma tekniği olarak tanımlamıştır. İçerik analizi yöntemi, sorunun sistematik ve tarafsız bir biçimde sunumunu hedefler (Koçak ve Arun, 2006).

Uygulama aşamasında kullanılan ölçme araçlarının kullanım amaçları, uygulandığı gruplar ve kullanım süreçleri Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4. Uygulamada Kullanılan Ölçme Araçlarının Amaç ve Kullanım Süreçleri

Ölçme Aracı	Ölçme Aracının Kullanım Amacı	Ölçme Aracının Uygulandığı Grup	Ölçme Aracının Uygulama Aşaması	
			Son Test	İşlem Sonrası
Boşluk Doldurma Etkinliği 1	Yabancı Öğrencilerin Söz Varlığının	Kontrol Grubu Deney Grubu	✓	
Bulmaca Etkinliği 1	Geliştirmesi	Kontrol Grubu Deney Grubu	✓	
Boşluk Doldurma Etkinliği 2		Kontrol Grubu Deney Grubu	✓	
Bulmaca Etkinliği 2		Kontrol Grubu Deney Grubu	✓	
Sözcük Listesi Oluşturma Etkinliği		Kontrol Grubu Deney Grubu	✓	

Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	Yabancı Öğrencilerin Uygulama Süreci Hakkındaki Görüşlerinin Alınması	Deney Grubu	✓
--	---	-------------	---

BÖLÜM IV

BULGULAR

1. Etkinlikle İlgili Bulgular

Tablo 5. Kontrol Grubunun 1. Etkinlikteki Not Çizelgesi

1. ETKİNLİK (KONTROL GRUBU)				
KATILIMCI	DOĞRU	YANLIŞ	BOŞ	NOT
K1	6	2	11	31,56
K2	10	2	7	52,6
K3	10	2	7	52,6
K4	3	0	16	15,78
K5	13	0	6	68,38
K6	10	0	9	52,6
K7	8	0	11	42,08
K8	8	0	11	42,08
K9	0	0	19	0
K10	9	2	8	47,34
K11	15	0	4	78,9
K12	10	3	6	52,6
K13	8	0	11	42,08
K14	1	2	16	5,26
K15	3	3	13	15,78
K16	11	3	5	57,86
K17	18	0	1	94,68
K18	18	0	1	94,68

Tablo 6. Deney Grubunun 1. Etkinlikteki Not Çizelgesi

1. ETKİNLİK (DENEY GRUBU)				
KATILIMCI	DOĞRU	YANLIŞ	BOŞ	NOT
K1	16	1	2	84,16
K2	9	3	7	47,34
K3	14	1	4	73,64
K4	19	0	0	99,94
K5	18	0	1	94,68
K6	17	1	1	89,42
K7	12	0	7	63,12
K8	19	0	0	99,94

K9	18	1	0	94,68
K10	9	1	9	47,34
K11	16	2	1	84,16
K12	16	1	2	84,16
K13	17	1	1	89,42
K14	19	0	0	99,94
K15	19	0	0	99,94
K16	19	0	0	99,94
K17	19	0	0	99,94
K18	19	0	0	99,94

Tablo 7. 1. Etkinlik t-testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	t	p<0,05
Kontrol Grubu	18	47,04	27,09	-5,014	0
Deney Grubu	18	86,2	17,5		

1. şarkıya yönelik hazırlanmış boşluk doldurma etkinliğinde, şarkı sözlerinde 19 adet kelime boş bırakılmış, kontrol grubu ve deney grubunda yer alan öğrencilerin bu boşlukları uygun kelimelerle doldurmaları istenmiştir. Öğrencilerin boşluklara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin puanları Tablo 5 ve Tablo 6'da verilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde, kontrol grubunun 1. etkinlikteki ortalamasının 47,04; deney grubunun ortalamasının ise 86,20 olduğu görülmektedir.

1. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe kelime öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır [$t = -5,014$, $p < 0,05$].

2. Etkinlikle İlgili Bulgular

Tablo 8. Kontrol Grubunun 2. Etkinlikteki Not Çizelgesi

2. ETKİNLİK (KONTROL GRUBU)			
KATILIMCI	BİLİNEN	BİLİNMEYEN	NOT
K1	12	2	85,68
K2	10	4	71,4
K3	12	2	85,68

K4	7	7	49,98
K5	10	4	71,4
K6	8	6	57,12
K7	8	6	57,12
K8	10	4	71,4
K9	11	3	78,54
K10	14	0	99,96
K11	8	6	57,12
K12	12	2	85,68
K13	14	0	99,96
K14	14	0	99,96
K15	14	0	99,96
K16	14	0	99,96
K17	14	0	99,96
K18	13	1	92,82

Tablo 9. Deney Grubunun 2. Etkinlikteki Not Çizelgesi

2. ETKİNLİK (DENEY GRUBU)			
KATILIMCI	BİLİNEN	BİLİNMEYEN	NOT
K1	14	0	99,96
K2	14	0	99,96
K3	11	3	78,54
K4	14	0	99,96
K5	10	4	71,4
K6	14	0	99,96
K7	13	1	92,82
K8	14	0	99,96
K9	14	0	99,96
K10	14	0	99,96
K11	11	3	78,54
K12	14	0	99,96
K13	14	0	99,96
K14	14	0	99,96
K15	14	0	99,96
K16	14	0	99,96
K17	14	0	99,96
K18	14	0	99,96

Tablo 10. 2. Etkinlik t-testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	t	p<0,05
Kontrol Grubu	18	40,46	34,63	-6,216	0

Deney Grubu	18	94,82	8,83698
-------------	----	-------	---------

1.şarkıya yönelik hazırlanmış bulmaca etkinliğinde, şarkı sözlerinde geçen 14 adet sözcük bulmacada satır ve sütunlarda karışık şekilde verilmiş, öğrencilerden bulmaları istenen sözcükler etkinlik kâğıdında liste hâlinde sunulmuştur. Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde göstermiş oldukları performans araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol ve deney gruplarında yer alan öğrencilerin puanları Tablo 8 ve Tablo 9’da verilmiştir. Tablo 10 incelendiğinde, kontrol grubunun 2. etkinlikteki ortalamasının 40,46; deney grubunun ortalamasının ise 94,82 olduğu görülmektedir.

2. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. [$t = -6,216$, $p < 0,05$].

3. Etkinlikle İlgili Bulgular

Tablo 11. Kontrol Grubunun 3. Etkinlikteki Not Çizelgesi

3. ETKİNLİK (KONTROL GRUBU)				
KATILIMCI	DOĞRU	YANLIŞ	BOŞ	NOT
K1	2	1	15	11,12
K2	9	6	3	50,04
K3	12	1	5	66,72
K4	8	4	6	44,48
K5	2	0	16	11,12
K6	0	0	18	0
K7	0	0	18	0
K8	4	2	12	22,24
K9	8	0	10	44,48
K10	5	2	11	27,8
K11	8	7	3	44,48
K12	17	0	1	94,52
K13	4	2	12	22,24
K14	0	0	18	0
K15	15	0	3	83,4
K16	17	0	1	94,52

K17	18	0	0	100
K18	2	0	16	11,12

Tablo 12. Deney Grubunun 3. Etkinlikteki Not Çizelgesi

3. ETKİNLİK (DENEY GRUBU)				
KATILIMCI	DOĞRU	YANLIŞ	BOŞ	NOT
K1	14	1	3	77,84
K2	16	2	0	88,96
K3	13	2	3	72,28
K4	18	0	0	100
K5	18	0	0	100
K6	18	0	0	100
K7	18	0	0	100
K8	17	1	0	94,52
K9	18	0	0	100
K10	18	0	0	100
K11	16	1	1	88,96
K12	18	0	0	100
K13	18	0	0	100
K14	18	0	0	100
K15	15	3	0	83,4
K16	18	0	0	100
K17	18	0	0	100
K18	18	0	0	100

Tablo 13. 3. Etkinlik t-testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	t	p<0,05
Kontrol Grubu	18	81,31	17,68	-3,534	0,003
Deney Grubu	18	95,59	9,2		

2. şarkıya yönelik hazırlanmış boşluk doldurma etkinliğinde, şarkı sözlerinde 18 adet sözcük boş bırakılmış, kontrol grubu ve deney grubunda yer alan öğrencilerin bu boşlukları uygun sözcüklerle doldurmaları istenmiştir. Öğrencilerin boşluklara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin puanları Tablo 11 ve Tablo 12’de verilmiştir. Tablo 13 incelendiğinde, kontrol grubunun 3. etkinlikteki ortalamasının 81,31; deney grubunun ortalamasının ise 95,59 olduğu görülmektedir. Kontrol ve deney gruplarının

ortalamalarının birbirine yakın olmasında, ikinci şarkı için hazırlanan boşluk doldurma etkinliğinde yazılması istenen ve şarkıda vurgulanan sözcük sayısının birinci şarkıya göre az sayıda olması önemli ölçüde etkili olmuştur.

Dolayısıyla 3. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. [$t = -3534$, $p < 0,05$].

4. Etkinlikle İlgili Bulgular

Tablo 14. Kontrol Grubunun 4. Etkinlikteki Not Çizelgesi

4. ETKİNLİK (KONTROL GRUBU)			
KATILIMCI	BİLİNER KELİME SAYISI	BİLİNMEYEN KELİME SAYISI	NOT
K1	7	3	70
K2	10	0	100
K3	8	2	80
K4	9	1	90
K5	9	1	90
K6	9	1	90
K7	6	4	60
K8	8	2	80
K9	9	1	90
K10	10	0	100
K11	8	2	80
K12	10	0	100
K13	10	0	100
K14	10	0	100
K15	10	0	100
K16	10	0	100
K17	10	0	100
K18	10	0	100

Tablo 15. Deney grubunun 4. Etkinlikteki Not Çizelgesi

4. ETKİNLİK (DENEY GRUBU)			
KATILIMCI	BİLİNER KELİME SAYISI	BİLİNMEYEN KELİME SAYISI	NOT
K1	10	0	100
K2	10	0	100
K3	10	0	100

K4	10	0	100
K5	10	0	100
K6	10	0	100
K7	10	0	100
K8	4	6	40
K9	10	0	100
K10	10	0	100
K11	10	0	100
K12	10	0	100
K13	10	0	100
K14	10	0	100
K15	10	0	100
K16	10	0	100
K17	10	0	100
K18	10	0	100

Tablo 16. 4. Etkinlik t-testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	t	p<0,05
Kontrol Grubu	18	90,55	12,11	-1,571	0,135
Deney Grubu	18	96,66	14,14		

1.şarkıya yönelik hazırlanmış bulmaca etkinliğinde, şarkı sözlerinde geçen 14 adet sözcük bulmacada satır ve sütunlarda karışık şekilde verilmiş, öğrencilerden bulmaları istenen sözcükler etkinlik kâğıdında liste hâlinde sunulmuştur. Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde göstermiş oldukları performans araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol ve deney gruplarında yer alan öğrencilerin puanları Tablo 14 ve Tablo 15’te verilmiştir. Tablo 16 incelendiğinde, kontrol grubunun 4. etkinlikteki ortalamasının 90,55; deney grubunun ortalamasının ise 96,66 olduğu görülmektedir.

4. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır [t= -1,571, p< 0,05].

5. Etkinlikle İlgili Bulgular

Tablo 17. 5. Etkinlik (1. Şarkı) Kontrol Grubu Not Çizelgesi

1. ŞARKI SÖZCÜK LİSTESİ

(KONTROL GRUBU)	
K1	47,34
K2	26,3
K3	21,04
K4	10,52
K5	36,82
K6	0
K7	26,3
K8	26,3
K9	5,26
K10	26,3
K11	36,82
K12	42,08
K13	26,3
K14	31,56
K15	73,64
K16	0
K17	15,78
K18	15,78

Tablo 18. 5. Etkinlik (1. Şarkı) Deney Grubu Not Çizelgesi

1. ŞARKI SÖZCÜK LİSTESİ (DENEY GRUBU)	
K1	10,52
K2	21,04
K3	63,12
K4	36,82
K5	47,34
K6	26,3
K7	52,6
K8	5,26
K9	63,12
K10	73,64
K11	10,52
K12	57,86
K13	31,56
K14	57,86
K15	10,52
K16	31,56
K17	36,82
K18	36,82

1.şarkıya yönelik hazırlanmış sözcük listesi oluşturma etkinliğinde öğrencilerin 1. Şarkıda vurgulanan sözcükleri göz önünde bulundurarak (1. boşluk doldurma etkinliğinde yer alan 19 boşluk) öğrencilerin sözcük listesi oluşturma etkinliğinde göstermiş oldukları performans, araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda öğrencilerin almış oldukları notlar tablo 17 ve tablo 18’de gösterilmiştir.

Tablo 19. 5. Etkinlik (2. Şarkı) Kontrol Grubu Not Çizelgesi

2. ŞARKI SÖZCÜK LİSTESİ (KONTROL GRUBU)	
K1	38,92
K2	0
K3	22,24
K4	16,68
K5	33,36
K6	0
K7	0
K8	22,24
K9	5,56
K10	0
K11	33,36
K12	38,92
K13	27,8
K14	22,24
K15	22,24
K16	11,12
K17	22,24
K18	0

Tablo 20. 5. Etkinlik (2. Şarkı) Deney Grubu Not Çizelgesi

2. ŞARKI SÖZCÜK LİSTESİ (DENEY GRUBU)	
K1	27,8
K2	33,36
K3	55,6
K4	44,48
K5	50,04
K6	22,24
K7	61,16
K8	27,8

K9	44,48
K10	66,72
K11	11,12
K12	55,6
K13	44,48
K14	61,16
K15	16,68
K16	38,92
K17	61,16
K18	50,04

2.şarkıya yönelik hazırlanmış sözcük listesi oluşturma etkinliğinde öğrencilerin 1. şarkıda vurgulanan sözcükleri göz önünde bulundurarak (2. boşluk doldurma etkinliğinde yer alan 18 boşluk) öğrencilerin sözcük listesi oluşturma etkinliğinde göstermiş oldukları performans, araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda öğrencilerin almış oldukları notlar tablo 19 ve tablo 20’de gösterilmiştir.

Tablo 21. 5. Etkinlik (1. Şarkı) t-testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	t	p<0,05
Kontrol Grubu	18	26	17,99	-1,549	0,14
Deney Grubu	18	37,4	20,95		

Tablo 22. 5. Etkinlik (2. Şarkı) t-testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{X}$	ss	t	p<0,05
Kontrol Grubu	18	42,93	17,99	4,552	0
Deney Grubu	18	17,6	14,04		

1. ve 2. şarkıya yönelik hazırlanmış sözcük listesi oluşturma etkinliğinde, öğrencilerin önceki etkinliklerden hareketle özellikle şarkı içerisinde vurgulanmış olan sözcükleri öğrenmeleri beklenmiştir. Bu doğrultuda 5. etkinlikte her iki şarkı için öğrencilerden sözcük listesi yazmaları istenmiştir. 1. ve 2. etkinliklerde boş bırakılan sözcükler esas alınarak sözcük listeleri 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol ve deney grubunda yer alan öğrencilerin puanları Tablo 17 ve Tablo 18’de verilmiştir.

Tablo 21 incelendiğinde, kontrol grubunun 5. etkinlikteki 1. şarkıya yönelik öğrencilerin oluşturmuş olduğu sözcük listesinde ortalamasının 26,00; deney grubunun ortalamasının ise 37,40 olduğu görülmektedir.

Tablo 22 incelendiğinde, kontrol grubunun 5. etkinlikteki 2. şarkıya yönelik öğrencilerin oluşturmuş olduğu sözcük listesinde ortalamasının 42,93; deney grubunun ortalamasının ise 17,60 olduğu görülmektedir.

5. etkinlikte elde edilen bulgular ışığında Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında; 1. şarkı için deney ve kontrol gruplarının not ortalamalarının farklı olduğunu fakat istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı [$t = -1,549$, $p < 0,05$]; 2. şarkı için deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu [$t = 4,552$, $p < 0,05$] görülmüştür.

6. Öğrenci Görüşleriyle İlgili Bulgular

Araştırmacı tarafından belirlenen iki adet şarkı ve bu şarkılara yönelik hazırlanan etkinlikler, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi TÖMER’de Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen deney grubu öğrencilerine uygulandıktan sonra, aynı öğrencilere “Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkıların kullanımı ile ilgili etkinlikleri faydalı buldunuz mu?” sorusu yöneltilerek öğrencilerden düşüncelerini birkaç cümle ile ifade etmeleri istenmiştir.

İki öğrenci dışında tüm öğrenciler uygulama sürecine ilişkin görüş bildirmiştir.

Görüş bildirmeyen öğrencilerden birinin işitme sorunu yaşadığı anlaşılmıştır. Bildirilen görüşlerin bazıları, başlangıç düzeyinde olmaları da göz önünde bulundurularak, bağlamdan hareketle içerik analizi yapılırken araştırmacıya kolaylık sağlayabilmesi bakımından yine araştırmacı tarafından düzenlenmiştir.

Yapılan gerekli düzenlemeler ve içerik analizi sonucunda 18 katılımcıdan oluşan deney grubunun Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretiminde Şarkının Kullanımı’na yönelik elde edilen bulgular tablo 23’te şu şekilde gösterilmiştir:

Tablo 23. Yabancı Dil Olarak Türkçe Sözcük Öğretiminde Şarkının Kullanımı Uygulamasına İlişkin Genel Öğrenci Görüşleri

Görüşler	Katılımcılar																		Toplam	
	K 1	K 2	K 3	K 4	K 5	K 6	K 7	K 8	K 9	K 10	K 11	K 12	K 13	K 14	K 15	K 16	K 17	K 18	n	%
Yeni kelimeler öğrendik.	✓		✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓					✓	✓	✓	11	61
Etkinlikler gayet güzeldi.	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓					✓			✓		✓	10	56
Etkinlikler çok faydalıydı.			✓		✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓		✓	✓	12	67
Ders eğlenceliydi.			✓	✓				✓						✓		✓	✓	✓	7	39
Derste kullanılan şarkılar sayesinde Türk müziğini anlama ve dinleme becerim gelişti										✓						✓	✓		3	17
Görüş bildirilmedi.	✓											✓							2	11

Tablo 23'e bakıldığında, deney grubunda yer alan 18 yabancı öğrencinin genel görüşleri, görüş bildirmeyen iki öğrenci dışında olumlu yönde olduğu görülmektedir. Araştırmanın, yabancı öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmede şarkıların etkisini incelemek olduğunu da göz önünde bulundurduğumuzda;

Öğrencilerin %67'sinin şarkılarla gerçekleştirilen etkinlikleri faydalı bulduğu; %61'inin bu etkinlikler sayesinde yeni sözcükler öğrendiği görülmüştür.

Bu görüşlere ek olarak görüş bildiren öğrencilerden %56'sının etkinlikleri gayet güzel bulduğu, %39'unun şarkı kullanılarak gerçekleştirilen dersi eğlenceli bulduğu, %17'sinin ise derste kullanılan bu şarkılar sayesinde Türk Müziği'ni anlama ve dinleme becerilerinin de geliştiği görülmüştür.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

1. Etkinlikle İlgili Tartışma

Boşluk doldurma etkinliği, bilginin geleneksel ve pasif biçimde yeniden üretilerek daha ziyade test amaçlı kullanılan bir yöntemdir. Öğretilmek istenen sözcükler ancak uygulamalı olarak ve örnek cümlelerle pekiştirilmesi hâlinde öğrencilerin söz dağarcığının gelişmesine katkıda bulunur.

1. şarkıya yönelik hazırlanmış boşluk doldurma etkinliğinde, şarkı sözlerinde 19 adet sözcük boş bırakılmış, kontrol grubu ve deney grubunda yer alan öğrencilerin bu boşlukları uygun sözcüklerle doldurmaları istenmiştir. Bu etkinlikten hareketle öğrencilerin şarkılar aracılığıyla söz dağarcıklarının zenginleştirilmesi hedeflenmiştir.

Öğrencilerin boşluklara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin puanları kontrol grubunun 1. etkinlikteki ortalamasının 47,04; deney grubunun ortalamasının ise 86,20 olduğu görülmektedir.

1. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır [$t = -5,014$, $p < 0,05$].

Bu sonuçtan hareketle şarkılar aracılığıyla yapılan boşluk doldurma etkinliğinin öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmede etkili olduğu tespit edilmiştir.

2. Etkinlikle İlgili Tartışma

Öğretim ortamlarında bir etkinlik olarak yer alan bulmacalar, hem bireysel olarak hem de grup içindeki etkileşimle öğrenmeyi kolaylaştıran etkinliklerdir. Bulmaca etkinlikleriyle dil öğretmenin, öğrenciyi konuya odaklayabileceği ve başarıya ulaşmasında destek olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla bulmaca etkinlikleri bireysel veya grup hâlinde yapılan uygulamalarda kullanılabilen hem bilgi düzeylerini ölçmede hem de konu sonlarında uygulamalarıyla öğrencinin eksiklerini tamamlamada yardımcı

olan etkinliklerdir. Bulmacaların yabancı dil öğretimine en büyük katkısı, kelime öğretimi ve öğretilen konuyu tekrar etmedeki işlevidir. Ayrıca, bulmacalar sözcüklerin zihinde kalıcılığını artırmaktadır (Civelek, 2015: 25).

1.şarkıya yönelik hazırlanmış bulmaca etkinliğinde, şarkı sözlerinde geçen 14 adet sözcük bulmacada satır ve sütunlarda karışık şekilde verilmiş, öğrencilerden bulmaları istenen kelimeler etkinlik kâğıdında liste hâlinde sunulmuştur. Bu etkinlikten hareketle, öğrencilerin birinci etkinlikte öğrenilmesi hedeflenen sözcükleri tekrar etmesi ve öğrenmenin kalıcı hâle getirilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde göstermiş oldukları performans araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Tablo 7 incelendiğinde, kontrol grubunun 1. etkinlikteki ortalamasının 40,46; deney grubunun ortalamasının ise 94,82 olduğu görülmektedir.

2. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. [$t = -6,216$, $p < 0,05$].

Bu verilerden hareketle şarkılar aracılığıyla yapılan bulmaca etkinliğinin öğrencilerin aktif söz dağarcığını geliştirmede etkili olduğu tespit edilmiştir.

4. Etkinlikle İlgili Tartışma

Uygulamada kullanılan 2. şarkıya yönelik hazırlanmış boşluk doldurma etkinliğinde, şarkı sözlerinde 18 adet sözcük boş bırakılmış, kontrol grubu ve deney grubunda yer alan öğrencilerin bu boşlukları uygun sözcüklerle doldurmaları istenmiştir. Bu etkinlikten hareketle, 1. etkinlikte olduğu gibi, öğrencilerin şarkılar aracılığıyla söz dağarcıklarının zenginleştirilmesi hedeflenmiştir. Öğrencilerin boşluklara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol grubunun 3. etkinlikteki ortalamasının 81,31; deney grubunun ortalamasının ise 95,59 olduğu görülmektedir. 3. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Kontrol ve deney gruplarının ortalamalarının birbirine yakın olmasında, ikinci şarkı için hazırlanan boşluk doldurma etkinliğinde yazılması istenen ve şarkıda vurgulanan kelime sayısının birinci şarkıya

göre az sayıda olması ve şarkı içerisinde tekrar (nakarat) bölümlerinin sıkça yer alması önemli ölçüde etkili olduğu düşünülmektedir.

4.Etkinlikle İlgili Tartışma

1.şarkıya yönelik hazırlanmış bulmaca etkinliğinde, şarkı sözlerinde geçen 14 adet sözcük bulmacada satır ve sütunlarda karışık şekilde verilmiş, öğrencilerden bulmaları istenen sözcükler etkinlik kâğıdında liste hâlinde sunulmuştur. Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde göstermiş oldukları performans araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol grubunun 4. etkinlikteki ortalamasının 90,55; deney grubunun ortalamasının ise 96,66 olduğu görülmektedir. 2. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

4. etkinliğin kontrol ve deney gruplarında benzer ortalamalara sahip olmasının nedeni, 3. etkinliğin bulgularında belirtildiği üzere ikinci şarkıda yer alan sözcük kadrosunun birinci şarkıya göre daha az sayıda olmasıdır. Aynı zamanda öğrencilerden bulmaları istenen sözcüklerin bulmaca kâğıdının altında liste hâlinde verilmiş olması da kontrol ve deney grubunun ortalamalarının arasında fark oluşturmamasında önemli bir etken olduğu düşünülmektedir.

5.Etkinlikle İlgili Tartışma

Kelime listesi etkinliği, öğrencilerin karşılaştığı kelimeleri hafızada devamlılığını ve kalıcılığını artırmak için kullanılan bir etkinliktir.

1. ve 2. şarkıya yönelik hazırlanmış sözcük listesi oluşturma etkinliğinde, öğrencilerin önceki etkinliklerden hareketle özellikle şarkı içerisinde vurgulanmış olan sözcükleri öğrenmeleri beklenmiştir. Bu doğrultuda 5. etkinlikte her iki şarkı için öğrencilerden sözcük listesi yazmaları istenmiştir. 1. ve 2. etkinliklerde boş bırakılan sözcükler esas alınarak sözcük listeleri 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol grubunun 5. etkinlikteki 1. şarkıya yönelik öğrencilerin oluşturmuş olduğu sözcük listesinde ortalamanın 26,00; deney grubunun ortalamasının ise 37,40 olduğu görülmektedir. 5. etkinlikteki 2. şarkıya yönelik öğrencilerin oluşturmuş olduğu sözcük

listesinde ortalamanın 42,93; deney grubunun ortalamasının ise 17,60 olduğu görülmektedir.

5. etkinliklerde elde edilen bulgular ışığında Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında; 1. şarkı için deney ve kontrol gruplarının not ortalamalarının farklı olduğunu fakat istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı [$t = -1,549$, $p < 0,05$]; 2. şarkı için deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu [$t = 4,552$, $p < 0,05$] görülmüştür.

Öğrenci Görüşleriyle İlgili Tartışma

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere etkinliklerin tamamı uygulandıktan sonra deney grubu öğrencilerine “Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkının kullanımı ile ilgili etkinlikleri faydalı buldunuz mu?” sorusu yöneltilerek öğrencilerden düşüncelerini birkaç cümle ile ifade etmeleri istenmiştir. Öğrencilerin yazmış oldukları düşünceler, öğrencilerin başlangıç düzeyinde olmaları da göz önünde bulundurularak, bağlamdan hareketle araştırmacı tarafından düzenlenmiştir. Deney grubunda yer alan öğrencilerin görüşleri şu şekildedir:

K1: Müzik dinledik ve sözcükleri öğrendik. Bu etkinlikler bence çok güzel...

K2: -

K3: Bugün güzel bir ders yaptık. Çok faydalıydı, çok sayıda yeni sözcükler öğrendik. Şarkı dinlemek güzel... İlk dinlediğim şarkıdan on, ikinci dinlediğim şarkıdan sekiz sözcük öğrendim.

K4: Birçok yeni sözcük öğrendim. Şarkılar güzeldi. Derste çok eğlendim.

K5: Türkçe sözcükler öğrendim. Çok güzel bir dersti hem de faydalıydı. Şarkılar benim için çok güzel...

K6: İki şarkı dinledim ve yeni sözcükler öğrenmek bizim için çok faydalı oldu. Sanırım bu etkinlikler beni Türk Müziği dinlemede ve anlayabilmede daha çok rahatlatıcak.

K7: Bugünkü dersimiz çok güzeldi. Yeni sözcükler öğrendim ve şarkı dinledim. Dersi beğendim.

K8: Müzik öğretimi çok önemli ve güzel...

K9: Evet, Türkçe sözcük bilgisinin yabancı dil olarak öğretilmesinde şarkının kullanımı ile ilgili etkinlikleri faydalı buluyorum.

K10: Bu şarkı çok iyi geldi. Bir de kolay duydum. Bence zor şarkı değildi. Sözcükleri hızlı öğrendim. Çiçek ve sevda kelimelerini öğrendim.

K11: Derste yeni ifadelerden yararlanıldı. Ben de duydum ve anladım.

K12: -

K13: Evet, Türkçe sözcük bilgisinin yabancı dil olarak öğretilmesinde şarkının kullanımı ile ilgili faaliyetleri faydalı buluyorum. Müzik öğretimi çok önemli ve güzel...

K14: Bu dersten çok faydalandım. Bu derslerin çoğunu istiyorum.

K15: Bence bu faydalı bir çalışma ve öğrenciler üzerinde eğitim almalı.

K16: Güzel bir şarkı... Kelimeleri öğrendim, çok eğlendim.

K17: Bu etkinliklerden birçok yeni sözcük öğreniriz. İki şarkı dinledim ve on beş yeni sözcük bildim. Dinleme hakkında çok çalıştım. Arkadaşlarımla çok dinlendik.

K18: Bu etkinlikler öğrenciler için çok iyi ve faydalı... İki tane şarkı dinledik, çok kolaydı. Çok yeni sözcük öğrendik. Çok güzel dinledik. Etkinlikler yaptık ve çok eğlendik.

Uygulamaya katılan öğrencilerin görüşleri genel olarak incelendiğinde; soruya yanıt vermeyen iki öğrenci dışında, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanılarak işlenen dersin, öğrencilerin ilgi ve motivasyon düzeyini oldukça yükselttiği, yeni sözcüklerin daha eğlenceli ve daha hızlı bir şekilde öğrenildiği tespit edilmiştir. Şarkı kullanımının ders içi motivasyonu artırması, kelime öğrenme sürecini hızlandırması, eğlence ortamı oluşturması gibi temel olumlu etkilerinin yanı sıra öğrencilerin Türk Müziğine olan ilgisinin de arttığı görülmüştür.

Genel Tartışma

Şarkılar son yıllarda sık kullanılan dil öğretim materyalleri arasındadır. Şarkılar, öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçlarına göre hazırlanılıp sunulan otantik materyallerdir. Bir dil öğretim materyali olarak şarkıların tercih edilmesi, öğrencilerin derse yönelik motivasyonlarını artırmaktadır. Aynı zamanda şarkılar sayesinde öğrencilerin dinleme becerileri de gelişmektedir. Dinleme becerisi gelişen öğrenci, hedef dil ait sözcük ve dil kalıplarını daha rahat ve hızlı öğrenmektedir. Dolayısıyla şarkı destekli sözcük öğretimi, öğrencilerin akademik başarılarını artırmaktadır (Gümüş,2019).

Yabancı dil öğretiminde müzik ve şarkıların kullanılması, birçok dilbilimci tarafından araştırılmaya çalışılmıştır. Yapılan araştırmalarda, araştırmacılar, şarkı kullanımının öğrenci ve derse yönelik olumlu etkilerinin olduğu sonucuna varmıştır (Nişancı,2013).

Demirci (2019) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkı Kullanımı Seviye A1” başlıklı araştırmasında son 20 yıl içinde yapılan tezleri, ulusal ve uluslararası dergilerde yayınlanan makaleleri ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarını ve bitaplarda geçen şarkı metinlerini, etkinliklerini incelemiştir. Bu incelemenin sonucunda, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen bireyler için ders içi etkinliklerde şarkı kullanımının başta dinleme ve konuşma olmak üzere temel dil becerilerini önemli ölçüde geliştirdiği ve bu gelişime rağmen ders kitaplarında yeterince şarkı etkinliklerine yer verilmediği sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada da Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanımının öğrencilerin Türkçe söz dağarcığını geliştirmede etkili olduğu tespit edilmiştir

Gümüş (2019) “Çocuklara Yabancı Dil Olarak Fransızcanın Öğretiminde Şarkı Destekli Kelime Öğretiminin Önemi ve Başarıya Katkısı” başlıklı çalışmasının sonucunda şarkı dersinde öğrencilerin kelimeleri daha kolay öğrendikleri, şarkı dersini daha çok sevdikleri ve daha çok başarılı oldukları görülmüştür. Bu çalışmada da şarkılar vasıtasıyla öğrencilerin kelimeleri hem eğlenerek hem de daha istekli olarak öğrendikleri görülmüştür.

Atilay’ın (2017) “Yabancı Dil Öğretilen Bir Sınıfta Küçük Öğrencilere Kelime Öğretiminde Şarkıların Kullanımı” başlıklı çalışmasında, örneklem grubunu oluşturan

26 öğrenciye her ay bir şarkı öğretilmiştir. Bir öğretmen günlüğü olarak gözlem ve röportaja dayalı bu nitel çalışmada öğrencilerin şarkıları severek kolaylıkla sözcük öğrendikleri, öğrendikleri sözcükleri hatırlayabildikleri ve derse yönelik motivasyon düzeylerinin arttığı görülmüştür.

Yılmaz (2018) “Yabancı Dil Öğretilen Bir Sınıfta Çok Küçük Öğrencilere Kelime Öğretiminde Şarkıların Etkililiği” başlıklı benzer çalışmasında, yaşları 4-5 arasında değişiklik gösteren okul öncesi çağındaki 40 öğrencinin ders içindeki video kayıtlar ve onlarla yapılan röportajdan hareketle, şarkılar sayesinde eğlenerek öğrendikleri, bunun yanı sıra şarkılarla öğrendikleri sözcükleri kolaylıkla hatırlayabildikleri sonucuna varmıştır.

Köse (2012) “Yabancı Dil Öğretiminde Şarkı Kullanımı” başlıklı çalışmasında, alfabe, tanışma, selamlaşma, haftanın günleri, sayılar konularının öğretiminde şarkıyla öğretim ile geleneksel dil öğretim yöntemlerini karşılaştırmış ve şarkı kullanılarak yürütülen dersin öğrenciler üzerinde daha etkili olduğu sonucuna varmıştır. Bir yabancı dilde kullanılan temel ifade ve kelimelerin şarkılar aracılığıyla öğrenciye daha kolay bir biçimde aktarımı söz konusudur. Temel ifade ve kelimeleri şarkı içerisinde gören öğrenci, hem kelimelerin doğru telaffuzunu ana dili konuşucusu olarak şarkıyı seslendiren sanatçıdan duymuş olacak hem de şarkının doğasında bulunan ritmik yapı sayesinde beyinde bu kelimeleri kodlayacak ve kalıcı öğrenme gerçekleşecektir.

Dil öğrenirken gerekli olan motivasyonun yanı sıra şarkıların temel dil becerilerini geliştirmesine yönelik; Alshawabkeh (2018) “Arapça Öğretiminde Dil Yeteneklerinin Geliştirilmesinde Şarkı Kullanımı” başlıklı örneklemi İlahiyat fakültesinde öğrenim gören dokuz kız öğrencinin oluşturduğu bu çalışmasında, Arapça dil öğretiminde şarkı kullanımının öğrencilerin dört temel dil becerisini geliştirdiği, öğrencilerin derse olan ilgilerini artırdığı ve şarkıların dil öğrenim sürecini hızlandığı sonucunu elde etmiştir. Roslim ise (2011) “Şarkı Kullanımının Dil Bilgisi Öğretimine Etkisi” adlı çalışmasında şarkıların araştırma yaptığı 98 öğrencinin özellikle dinleme becerisi üzerinde olumlu etkilerinin olduğu sonucuna varmıştır.

Şarkıların dil öğretiminde motive edici yönünü Çalışkan (2013) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Müziğin Kullanımı” başlıklı makalesinde öğrencilerin dil seviyelerine uygun olarak seçilmiş bir şarkı etkinliğinin Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler üzerinde eğlendirici etkisinin olması ve derse yönelik

motivasyonlarını artırmasından hareketle örnek niteliğinde şarkılı etkinliklere yer vererek ele almıştır. Abbott ise benzer şekilde (2011) “Using Music To Promote L2 Learning Among Adult Learners” adlı makalesinde, yabancı dil öğretiminde müziğin öğrencilere eğlence unsurunu da sunmasından yola çıkarak sınıf içerisinde şarkı kullanımının, geleneksel dil öğretim yöntemlerine göre daha motive edici olduğu ve dil becerilerini geliştirmede daha etkili olduğunu kaynak taraması ile ortaya koymuştur.

Kara ve Semerci (2013) “Dil Bilgisi Öğretiminde Müziğin Öğrenci Başarısına ve Motivasyonuna Etkisi” isimli çalışmalarında, çalışmanın örneklemini oluşturan Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin %58’inin dil bilgisi öğretiminde şarkı kullanımının dersi daha eğlenceli ve motive edici bir hâle getirdiği sonucuna ulaşmıştır. Bu araştırmada da deney grubunu oluşturan öğrencilerin büyük bir oranının şarkı kullanılarak işlenen dersin, derse olan ilgilerini ve motivasyonlarını artırdığını, derse yönelik tutumlarını olumlu olarak etkilediği görüşünü beyan etmişlerdir.

Nişancı (2013) “Türkçe Şarkıların Dil Öğretiminde Kullanımı” başlıklı makalesinde, öğrencilerin dil seviyelerine uygun Türkçe şarkılar seçilerek Türkçe öğretiminin nasıl yapılacağını tartışmış, ders için hazırlanan şarkılı materyalin fiziksel ve yönetsel özelliklerini tanıtmıştır. İnal (2013) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkıların Önemi ve Seçimi” başlıklı makalesinde, müziğin kuramsal ve uygulama boyutundan ve dil öğretiminde müzik kullanımının faydalarından bahsedilmiş yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılmaya uygun şarkılar tespit edilmiştir. Bu araştırmada da öğrencilerin dil seviyelerine uygun, ilgilerini çekebilecek şarkılar uzman görüşleri de alınarak seçilmiş, seçilen şarkıların sözlerinin öğrencilerin zihinlerinde somut karşılıklarının olması kriterine çokça dikkat edilmiştir.

Şarkılar, öğrencilerin yalnızca dört temel dil becerisinin gelişmesine yardımcı olmaz. Aynı zamanda hedef dile ait kültür aktarımında çok önemli yardımcı kaynaklardan biridir. Bu bağlamda Keskin’in (2011) “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkıların İşitsel Araç Olarak Kullanımı” başlıklı çalışmasında şarkı kullanılarak oluşturulan etkinliklerin dil bilgisinden telaffuza kadar birçok dil becerisine katkısının olduğu, bunun yanı sıra hedef dile ait kültür aktarımında şarkıların önemli bir yerinin olduğunu vurgulamıştır. Aynı şekilde; Millington (2011) “Using Songs Effectively to Teach English to Young Learners.” adlı makalesinde, şarkıların yalnızca dil öğretimi maksadıyla hazırlanmış dil önemli bir pedagojik bir araç da olabileceğine,

bu bağlamda öğrencilerin dinleme becerilerini ve telaffuzlarını geliştirmedeki önemini, yanı sıra hedef dilin kültürünü yansıtmadaki etkisini tartışmış; Çangal (2011) “Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültür Taşıyıcısı Olarak Türküler” adlı çalışmada, yabancı dil öğreniminin hedef dile ait kültürü öğrenmeyi de beraberinde getirdiğini vurgulamış, bu bağlamda türkünün önemli bir kültür taşıyıcısı olarak kullanılabileceğini, türkülerini kullanırken dikkat edilmesi gereken hususlara, türkülerin fayda ve sınırlılıklarına değinmiş ve türkölü etkinliklere yer vermiştir.

Müzik ve şarkıların kullanıldığı hemen her alan daha fazla tercih edilmiş ve ilgili kişileri daha çok etkilemiştir. İnsanlar, gerçekleştirdikleri birçok eylemde müzik ve şarkılara fazlaca yer vermişlerdir. Millî marşlar, taraftar şarkıları, birçok mekânda müzik çalınması, günlük yaşam ile müziğin güçlü bağını göz önüne getirmektedir (Nişancı,2013). Bu güçlü bağın Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılması da oldukça doğru bir tercih olarak görölmektedir. Otantik materyal olarak şarkı kullanımı, öğrencilerin dil öğrenirken ihtiyaç duydukları gerekli motivasyonu sağlamakta ve hedef dili etkin bir biçimde öğrenmelerine önemli katkılarda bulunmaktadır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

1. Etkinlikle İlgili Sonuçlar

1. etkinlik boşluk doldurma etkinliğidir. Öğrencilerin boşluklara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Deney ve kontrol gruplarında yer alan öğrencilerin puanları kontrol grubunun 1. etkinlikteki ortalamasının 47,04; deney grubunun ortalamasının ise 86,20 olduğu görülmektedir. Bu veriden hareketle şarkılar aracılığıyla yapılan boşluk doldurma etkinliğinin öğrencilerin söz dağarcığını geliştirmede oldukça etkili olduğu tespit edilmiştir.

2. Etkinlikle İlgili Sonuçlar

Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde göstermiş oldukları performans araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Değerlendirme sonucunda kontrol grubunun 1. etkinlikteki ortalamasının 40,46; deney grubunun ortalamasının ise 94,82 olduğu görülmektedir.

2. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olduğu saptanmıştır. [$t = -6,216$, $p < 0,05$].

Bu verilerden hareketle şarkılar aracılığıyla yapılan bulmaca etkinliğinin öğrencilerin aktif söz dağarcığını geliştirmede oldukça etkili olduğu tespit edilmiştir.

3. Etkinlikle İlgili Sonuçlar

3. etkinlik de bir boşluk doldurma etkinliğidir. Öğrencilerin boşluklara verdikleri yanıtlar araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol grubunun 3. etkinlikteki ortalamasının 81,31; deney grubunun ortalamasının ise 95,59 olduğu görülmektedir. 3. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark görülmemiştir.

4. Etkinlikle İlgili Sonuçlar

Öğrencilerin bulmaca etkinliğinde göstermiş oldukları performans araştırmacı tarafından 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol grubunun 4. etkinlikteki ortalamasının 90,55; deney grubunun ortalamasının ise 96,66 olduğu görülmektedir. 4. etkinlikte yapılan t-testi sonucunda ise öğrencilerin yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

5. Etkinlikle İlgili Sonuçlar

5. etkinlik, sözcük listesi oluşturma etkinliğidir. 1. ve 2. etkinliklerde boş bırakılan sözcükler esas alınarak kelime listeleri 100 üzerinden değerlendirilmiştir. Kontrol grubunun 5. etkinlikteki 1. şarkıya yönelik öğrencilerin oluşturmuş olduğu sözcük listesinde ortalamasının 26,00; deney grubunun ortalamasının ise 37,40 olduğu görülmektedir. 5. etkinlikteki 2. şarkıya yönelik öğrencilerin oluşturmuş olduğu kelime listesinde ortalamasının 42,93; deney grubunun ortalamasının ise 17,60 olduğu görülmektedir.

5. etkinliklerde elde edilen bulgular ışığında Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımına yönelik uygulanan son test puanları arasında; 1. şarkı için deney ve kontrol gruplarının not ortalamalarının farklı olduğunu fakat istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı [$t = -1,549$, $p < 0,05$]; 2. şarkı için deney ve kontrol grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu [$t = 4,552$, $p < 0,05$] görülmüştür.

Öğrenci Görüşleriyle İlgili Sonuçlar

Öğrencilerin görüşleri genel olarak incelendiğinde; Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkı kullanılarak işlenen dersin, öğrencilerin ilgi ve motivasyon düzeyini oldukça yükselttiği, yeni kelimelerin daha eğlenceli ve daha hızlı bir şekilde öğrenildiği tespit edilmiştir. Şarkı kullanımının ders içi motivasyonu artırması, sözcük öğrenme sürecini hızlandırması, eğlence ortamı oluşturması gibi temel olumlu etkilerinin yanı

sıra öğrencilerin Türk Müziğine olan ilgisinin de arttığı görülmüştür. Böylece Türk kültürünü daha yakından tanıma fırsatı buldukları düşünülmektedir.

Öneriler

Yapılan araştırma ve uygulama sonucunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkının kullanımına ilişkin göz önünde bulundurulması gereken bazı noktalara ve önerilere şu şekilde değinebiliriz;

- Yabancılar Türkçe öğretim sürecinde görsel-işitsel bir araç olarak şarkıların kullanımına daha fazla yer verilmelidir.
- Yabancılar Türkçe öğretiminde öğretmen şarkı seçimine dikkat etmelidir. Derste kullanılmak üzere seçilen şarkıların ağız özellikleri barındırmamasına, Türk kültürünü temsil edebilecek nitelikte olmasına, cinsel içerikli olmamasına, ırkçılık veya ayrımcılık ifadeleri içermemesine dikkat edilmelidir.
- Derste kullanılmak üzere seçilen şarkı seçilirken öğrencilerin dil seviyeleri göz önünde bulundurulmalıdır. Başlangıç düzeyindeki öğrenciler için seçilen şarkıların mecaz anlamlı sözcükler içermemesi, sözcüklerin öğrencilerin zihinlerinde olabildiğince somut çağrışımlar oluşturmasının sözcük öğrenme hızını artıracığı düşünülmektedir.
- Öğretmen öğrencilerinin temel dil becerilerindeki seviyelerini belirlemeli, daha çok hangi beceriye ağırlık vererek etkinlik tasarlayacağını değerlendirmelidir.
- Öğretmen, öğrencilerin çalışma kâğıtlarını doldurduğu sırada öğrencilerin yazdıklarını kontrol etmeli ve onlara anında geribildirim vermelidir.
- Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde şarkıların kullanımıyla ilgili Türkçenin diğer temel becerilerine olan etkisi incelenebilir.
- Bu çalışmada çalışma grubu A1 ve A2 (başlangıç) düzeyindeki öğrencilerdir. Daha alt ve üst dil seviyelerine uygun şarkılar da araştırılıp yabancı öğrenciler üzerinde uygulanarak literatüre katkıda bulunulabilir.

KAYNAKÇA

- Abbott, M. (2011). Using music to promote L2 learning among adult learners. *TESOL Journal*, 11(1), 10-17.
- Alipatov, G. (n.d.). Is a song the best way of memorizing? Yes this is the best means for verbal coding of human speech. http://EzineArticles.com/?expert=Gennady_Alipatov adresinden alınmıştır.
- Alipatov, G. (n.d.). Learning a foreign language: A new approach using foreign songs. http://EzineArticles.com/?expert=Gennady_Alipatov adresinden alınmıştır.
- Alperen, N. (2001). *Türkçe okuma ve yazma eğitim rehberi*, 7. Baskı, Ankara: Alperen Yayınları.
- Alshawabkeh, E. (2018). *Arapça öğretiminde dil yeteneklerinin geliştirilmesinde şarkı kullanımı*. Yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Apaydın, D. (2007). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir yöntem denemesi*. Yayımlanmamış yüksek lisans tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Arslan, M. Ergin, A. (2010).). Effective usage of audiovisual materials in teaching Turkish to foreigners. *Dil Dergisi*, (147), 63-86.
- Artuç, S. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde Barış Manço şarkılarıyla Türk kültürüne ait değerlerin kazandırılması. *Türk Yurdu Dergisi*, 102:312.
- Ataseven, F. (1988). Değişen sınıf içi öğretim ortamları ve şarkılarının yabancı dil öğretiminde kullanımı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, sayı: 3, 189 – 198.
- Atilay, D. (2017). *The use of songs in teaching vocabulary to young learners in a foreign language teaching classroom*. Yüksek lisans tezi. Çag Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

- Avcı, Y. (2002, Haziran). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin kültür ve yöntem boyutu*. Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi I. Uluslararası Truva-Çanakkale Dil Eğitimi ve Okul Gelişimi Sempozyumu'nda sunuldu, Çanakkale.
- BARIN, E. (2003). Yabancılar Türkçenin öğretiminde temel söz varlığının önemi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, (13), 311.
- Barın, E. (2004). Yabancılar Türkçe öğretiminde ilkeler. *Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1 (1), 19-30.
- Barın, E. (2008). Yabancılar Türkçe öğretiminde Nasrettin hoca fıkralarının yeri, *Türk Yurdu*, 255, 61-63.
- Baş, B. (2006). *1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma*. Yayınlanmamış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 15(27).
- Batdı, V. (2012). Şarkıların yabancı dil becerilerini geliştirmedeki etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 126-133.
- Berardo, S. A. (2006). The use of authentic materials in the teaching of reading. *The reading matrix*, 6(2), 60-69.
- Bingöl, F. (2006, Nisan). *Müzik ve dil arasındaki benzerlikler ekseninde müzik eğitimi*. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu'nda sunuldu, Denizli.
- Budak, Y. (2000). Sözcük öğretimi ve sözlüğün işlevi. *Dil Dergisi*. S. 92.
- Büyüköztürk, Ş., Çokluk, Ö., & Köklü, N. (2011). *Sosyal bilimler için istatistik*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2018). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*, Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Celce-Murcia, M. (1991). Teaching English as a second or foreign language. *Heinle & Heinle Publishers s. 3*.

- Cemiloğlu, M. (2004). *İlköğretim okullarında Türkçe öğretimi*. İstanbul: Aktüel yayıncılık.
- Civelek, E. (2015). Yabancılar Türkçe öğretimi için yazılan ders kitaplarındaki bulmacaların işlevleri ve çeşitli açılardan değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Yabancı Dil Olarak Türkçe Araştırmaları Dergisi*, (2), 25-50, <https://dergipark.org.tr/en/pub/huydotad/issue/37784/436229> adresinden alınmıştır.
- Creswell, J. W. and Plano Clark, V. L. (2015). *Karma yöntem araştırmaları*. (Çev. Ed. Y. Dede ve S. B. Demir). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Creswell, J. W. (2016). *Araştırma deseni*. (Çev. Ed. S. B. Demir). Ankara: Eğiten Kitap Yayıncılık.
- Çalışkan, A. (2013, Kasım). *Yabancılar Türkçe öğretiminde müziğin kullanımı*. Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı'nda sunuldu, Arnavutluk.
- Çelik, L. (2010). *Öğretim materyallerinin hazırlanması ve seçimi*. (Editör: Ö. Demirel ve E. Altun), Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çangal, Ö. (2011). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür taşıyıcısı olarak türküler. *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi* Yıl:1, Sayı:1.
- Demirci, E.(2019). *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Şarkı Kullanımı Seviye A1*, Yüksek Lisans Tezi. Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü, Ankara.
- Demirel, Ö. (2007). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2010). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, Ö. (2014). *Yabancı dil öğretimi: dil pasaportu, dil biyografisi, dil dosyası* (8.Baskı). Pegem Akademi Yayınları, Ankara.
- Doğan, C. (2012). *Sistemik yabancı dil öğretim yaklaşımı ve yöntemleri*. İstanbul: Ensar Neşriyat.
- Duyar, M. (2001). *Accelerated word memory power*. Yoncahes Yayınevi.

- Eken, D. K. (1996). *Ideas for using songs in the English language classroom*. English Language Forum, 34 (1), 46-47.
- Engh, D. (2013). Why use music in english language learning? *A Survey of the Literature*. *English Language Teaching*, 6(2), 113-127.
- Er, O , Biçer, N , Bozkırlı, K . (2012). Yabancılar Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunların ilgili alan yazını ışığında değerlendirilmesi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim (TEKE) Dergisi* .
- Erdem, İ. (2009). Yabancılar Türkçe öğretimiyle ilgili bir kaynakça denemesi, *Turkish Studies*, 4-3, 888-937.
- Erkan, Ahu G. (1999). Dört temel dil becerisi üzerine. *Dil Dergisi*. S. 76.
- Erol, H. F. (2015, Mayıs). *International journal of languages' education and teaching*, UDES 1. Uluslararası Dil Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu'nda sunuldu, Nevşehir.
- Fırat, M., Kabakçı Yurdakul, I., ve Ersoy, A. (2014). Bir eğitim teknolojisi araştırmasına dayalı olarak karma yöntem araştırması deneyimi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 2(1), 65-86. DOI: 10.14689/issn.2148-2624.1.2s3m.
- Göçer, A. (2009). Türkçe eğitiminde öğrencilerin söz varlığını geliştirme etkinlikleri ve sözlük kullanımı. *Electronic Turkish Studies*, 4(4).
- Göçer, Ali ve Moğul, Selçuk (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ile ilgili çalışmalara genel bir bakış. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 6/3 Summer 2011, p. 797-810.
- Gümüş, Sinem (2019). *Çocuklara yabancı dil olarak Fransızcanın öğretiminde şarkı destekli kelime öğretiminin başarıya etkisi*. Yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Güneş, F. (2007). *Türkçe öğretimi ve zihinsel yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

- Güneş, F. (2010). Türkçemizin gücü ve geleceği. *Yenises Dergisi*, 169, 20-21.
- Güngör, Z. (2015). Yabancı dil öğretiminde şarkıların kullanımı: Fransız dili eğitimi bölümü öğrencileriyle bir uygulama. *HUMANITAS - Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* , 2 (4) , 141-151 . DOI: 10.20304/husbd.01073.
- Gürel, N. (2019). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bir materyal çalışması: temalara uygun şarkılar oluşturma. *Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Dergisi (IBAD)*, 4 (2) , 305-321 . DOI: 10.21733/ibad.539617.
- Harmer J. (2007). *The practice of English language teaching*. Edinburgh, Pearson Education Limited.
- Ilham, K. K. (2009). *The effectiveness of teaching vocabulary using songs and hand puppets: an experimental study at the fourth years of SD Negeri Gentan 02 Baki, Sokoharjo*. Diss. School of Teacher Training and Education Muhammadiyah University of Surakarta.
- İnal, S. (2013). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şarkıların önemi ve seçimi. Yabancılar Türkçe öğretimi el kitabı*. Ankara: Grafiker Yayınevi.
- İşcan, A. (2011). Yabancılar Türkçe öğretiminde suggestopedianın (Telkin Yöntemi) kullanımı. *Turkish Studies* . Winter2011, Vol. 6 Issue 1, p1317-1322. 6p.
- İşcan, A. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde filmlerin yeri ve önemi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 6/3 Summer 2011, p. 939-948, Turkey.
- İşcan, A. (2017) *Filmlerle yabancılar Türkçe öğretimi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Jolly, Y.S. (1975). The use of songs in teaching foreign languages. *Modern Language Journal*, 59(1), 11-14.
- Kaplan, M. (2009). *Kültür ve dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kara, Z. E, Aksel, S. A. (2013). The effectiveness of music in grammar teaching on the motivation and success at preparatory school at Uludağ University. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (106), 2739-2745.

- Karatay H. (2007). Kelime öğretimi, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, C. 27, No:1, 2007, s. 141-153.
- Keskin, F. (2011). Using songs as audio materials in teaching Turkish as a foreign language. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, (10), (4), 378- 383.
- Kırkılıç, A. (Ed.) (2002). *Türk dili yazılı anlatım ve kompozisyon bilgileri*, Erzurum: Aktif Yayınevi.
- Koç, E. K. (2019). *Yabancı dil olarak Türkçe öğrencilerinin kalıp söz kullanımlarının incelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Koçak, A ve Arun, Ö . (2013). İçerik analizi çalışmalarında örneklem sorunu. *Selçuk İletişim*, 4 (3) , 21-28 .
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*, Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Köse, B. (2012). *Yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımı*. Yüksek lisans tezi. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Krashen, S. D. (1982). *Principles and practice in second language acquisition*. Oxford: Pengamon.
- Larsen-Freeman, L. D. (1986). *Techniques and principles in language teaching*. Hong Kong. Oxford University Press: 72-86.
- Le, M. H. (1999). *The role of music in second language learning: a Vietnamese perspective*. <http://www.aare.edu.au/99pap/le99034.htm> leech adresinden alınmıştır.
- Leeds, J. (2001). *The power of sound*. Usa: Healing Arts Press.
- Livingstone, F. B. (1973). Did the australopithecines sing?. *Current Anthropology* 14/1- 2:25- 29.
- Maess, B., & Koelsch, S. (2001). Musical syntax is processed in Broca's area: an MEG study. *Nature Neuroscience* 4, 540-545.

- Medina, S. L. (1990). *The effect of music on second language vocabulary acquisition*. California State University, S. Francisco.
- Medina, S. L. (1993). *The effect of music on second language vocabulary acquisition*.
26. www.eric.ed.gov/PDFS/ED352834.pdf adresinden alınmıştır.
- Millington, N. T. (2011). Using songs effectively to teach English to young learners.
Language Education in Asia, (2), (1), 134-141.
- Murphey, T. (1992). *The discourse of pop songs*. TESOL Quarterly, 26(4), 770-774.
- Murphey, T. (2010). *Music and song*. Oxford: Oxford University Press.
- Nişancı, İ. (2013, Kasım). *Türkçe şarkıların yabancı dil öğretiminde kullanımı*. Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı'nda sunuldu, Arnavutluk
- Nişancı, İ. (2013) *Using authentic songs to teach English: an analysis of students perceptions*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Nunan, D. (1999). *Second language teaching and learning*. Boston: Heinle and Heinle Publishers.
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılar Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul yabancılar için Türkçe öğretim seti örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 6 (2). 1619-1640.
- Özbay, M. (2002). *Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretimi*, Türk Dili.
- Özbay, M. ve Melanlıoğlu, A. G. D. (2008). Türkçe eğitiminde kelime hazinesinin önemi. *Yüzyüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 30-45.
- Paradis, S. et Vercollier, G. (2010). *La chanson contemporaine en classe FLE/FLS: un document authentique optimal?*. Synergie: Canada, (2). 12 Nisan 2011 tarihinde, <http://synergies.lib.uoguelph.ca/article/viewArticle/1211/1838> adresinden erişilmiştir.
- Patton, M. Q. (2014). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.

- Peacock, M. (1997). The effect of authentic materials on the motivation of EFL learners. *ELT Journal*, 51(2), 144-156.
- Purcell, John M. (1992). Using songs to enrich the secondary class. *Hispania*, Vol. 75, 1. Pp. 192-196.
- Roslim, N. (2011). Using songs in enhancing the teaching of grammar, *Advances in Language and Literary Studies*. (2) (2), 118-128.
- Sarıgül, E. (2017). Yabancı dil öğretiminde sözcük öğrenimi ve öğretimi sürecine genel bir bakış. *The Journal of Academic Social Science Studies* 54,91-104.
- Schmitt N. (2000). *Vocabulary in language teaching*, Cambridge: Cambridge University Press.
- Shen, C. (2009). Using english songs: an enjoyable and effective approach to elt. *English Language Teaching*, 2, 88-94. 12 Haziran 2012 tarihinde www.ccsenet.org/journal adresinden erişildi.
- Shtakser, I. (2001). *Using music and songs in the foreign language classroom*. <http://www.laits.utexas.edu/hebrew/music/music.html> adresinden 16 Nisan 2010 tarihinde erişildi.
- Siskova, D. (2008). *Teaching vocabulary through music*. Diss. Masaryk U in Brno.
- Şeref, İ. (2017). *Etkinliklere dayalı ontolojik metin analizi yönteminin yedinci sınıf öğrencilerinin şiir çözümleme başarılarına ve şiir tutumlarına etkisi*. Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Erzurum.
- Tancman, A.-L. (2005). *Le français en chantant*. 06 Temmuz 2011 tarihinde erişildi.
- Tegos, C. (2009). *La chanson en langue étrangère: un support didactique idéal*. Erişim tarihi: 20 Mayıs 2011.
- Temizyürek F. ve Birinci, F.G. (2016). Yabancı dil öğretiminde otantik materyal kullanımı. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 5, Sayı 1, s. 54-62.
- Türk Dil Kurumu.(2019). *Türkçe sözlük* (11. bs. tıpkıbasımı). Ankara: TDK Yayınları.

- Uğur F. ve Azizoğlu N. İ. (2016). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan ders kitaplarının sözcük öğretimi açısından değerlendirilmesi, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, C.4, No:1, 2016, s. 151-166.
- Uçgun, D. (Güz-2006). Yabancılar Türkçe öğretiminde sözcük dağarcığını geliştirme teknikleri *TÜBAR-XX*: Niğde.
- Ungan, S. (2006). Avrupa birliğinin dil öğretimine karşı tutumu ve Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 15, s.217-226.
- Weber R. P. (1989) *Basic Content Analysis*. Sage, London.
- Yıldırım, A. ve Şimşek. H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6.Baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, D. (2018). *The effectiveness of using songs in teaching vocabulary to very young learners in a foreign language teaching classroom*. Yüksek lisans tezi. Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mersin.

EKLER

EK 1. Uygulama İzni

Evrak Tarih ve Sayısı: 19/02/2020-E.11413

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı :56314351-044/
Konu :Merve Nur MADEN (Anketler)

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) Enstitü Sekreterliği; 17/02/2020 Tarihli, 10742 sayılı yazı.
b) Türkçe Öğretim, Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü; 18/02/2020 Tarihli, 11128 sayılı yazı.

İlgi "a" yazınız 18/02/2020 tarih 11032 sayılı yazımız ile Türkçe Öğretim, Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü'ne iletilmiş olup, konu hakkındaki cevabi ilgi "b" yazı ilişikte gönderilmiştir.

Bilgi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. İsa GÖKÇE
Rektör V.

EK :
İlgi "b" yazı

Evrak Tarih ve Sayısı: 20/02/2020-E.11534

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :71584433-044/
Konu :Anket izin isteği (Merve Nur
MADEN)

TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

İlgi : Öğrenci İşleri Şube Müdürlüğü; 19/02/2020 Tarihli, 11413 sayılı yazı.

Enstitümüz Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Türkçe Eğitimi Bilim Dalı **189904024** numaralı yüksek lisans öğrencisi Merve Nur MADEN' e ait istemiş olduğunuz anket izin yazısı ekte gönderilmiştir.
Gereğini bilgilerinize rica ederim

e-imzalıdır
Doç. Dr. Kerem KILIÇER
Enstitü Müdürü

EK :
İlgi yazı ve ekleri (3 Sayfa)

DAĞITIM
Gereği:
Prof. Dr. Adem İŞCAN

Bilgi:
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim
Dalı Başkanlığına

Evrak Tarih ve Sayısı: 18/02/2020-E.11128

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Türkçe Öğretim, Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü

Sayı :80039594-044/
Konu :Merve Nur MADEN (Anketler)

ÖĞRENCİ İŞLERİ DAİRE BAŞKANLIĞINA

İlgi : Öğrenci İşleri Şube Müdürlüğü; 18/02/2020 Tarihli, 11032 sayılı yazı.

Merve Nur MADEN'in "Yabancı Dil Olarak Türkçe Kelime Öğretiminde Şarkının Kullanımı" konulu tez çalışması kapsamında Müdürlüğümüz bünyesindeki sınıflarda 02.03.2020-06.03.2020 tarihleri arasında uygulama yapması uygun görülmüştür. Gereğini bilgilerinize arz ederim.

e-imzalıdır

Doç. Dr. Behice VARİŞOĞLU
Merkez Müdürü

EK 2. Uygulama Anketi

YABANCI ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE SÖZ VARLIĞININ GELİŞTİRİLMESİNDE ŞARKILARIN KULLANIMI İLE İLGİLİ ETKİNLİKLER

Değerli katılımcı,

Bu araştırmanın amacı; yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkı kullanımının öğrencinin akademik başarısına etkisini ortaya koymak ve bu bağlamda şarkı kullanımının öğrencinin söz varlığını geliştirmedeki etkisini saptamaktır.

Uygulanacak olan etkinlikler Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Adem İŞCAN danışmanlığında yürütülen “Yabancı Öğrencilerin Türkçe Söz Varlığının Geliştirilmesinde Şarkıların Kullanımı” adlı yüksek lisans tezinde kullanılacaktır.

Etkinlikler sınıf içerisinde oluşturulan homojen iki grup için uygulanacaktır ve her iki grubun etkinliklerinde yer alan maddeler aynıdır. Etkinliklerin yönergeleri üzerinde yazmakta olup kişisel bilgileriniz herhangi bir şekilde paylaşılmayacaktır.

Zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

Merve Nur MADEN

Yüksek Lisans Öğrencisi

mervenurmaden@hotmail.com

Katılımcının;

Cinsiyeti: K () E ()

Yaşı:

Ülkesi:

EK 3. 1. Şarkı Sözleri**ARKADAŞIM EŞEK (Barış Manço)**

Kaç yıl oldu saymadım köyden göçeli

Mevsimler geldi geçti, görüşmeyeli

Hiç haber göndermedin o günden beri

Yoksa bana küstün mü?

Unuttun mu beni?

Dün yine seni andım, gözlerim doldu

O tatlı günlerimiz, bir anı oldu

Ayrılık geldi başa, katlanmak gerek

Seni çok çok özledim, arkadaşım eşek

Arkadaşım eş, arkadaşım şek, arkadaşım eşek

Yaban tayları çayırdı, tepişiyor mu?

Çilli horoz kedilerle, dövüşüyor mu?

Sarıköz minik buzağıyı, sütten kesti mi?

Kuzularla oğlaklar, sevişiyor mu?

Uzun kulaklarını, son bir kez salla

Tüm eski dostlarımdan, bir haber yolla

Ayrılık geldi başa, katlanmak gerek

Seni çok çok özledim, arkadaşım eşek

EK 4. 2. Şarkı Sözleri**SARI LALELER (Mazhar Alanson)**

Uykulu gözlerle, döndüm rüyamdan

Sana sarı laleler aldım, çiçek pazarından

Sen olmasan buralara, gelemedim ben

Sevemedim bu şehri, anlamazdım dilinden

Nasıl bir sevdaysa bu karşı koyamam

Dayanamam kıskanırım seni paylaşamam

Satırlar uçar gider aklımdan

Sana sarı laleler aldım, çiçek pazarından

Yeniden başlasam, bu sefer korkmadan

Koklayıp birbirimizi, çöpe atmadan

Satırlar uçar gider aklımdan

Sana sarı laleler aldım, çiçek pazarından

EK 5. 1. Şarkı Boşluk Doldurma Etkinliği

Boş bırakılan yerleri uygun kelimelerle doldurunuz.

Kaç oldu saymadım, göçeli

..... geldi geçti, görüşmeyeli

Hiç göndermedin o beri

Yoksa bana küstün mü, unuttun mu beni?

Dün yine seni andım, doldu

O bir anı oldu

Ayrılık geldi başa, katlanmak gerek

Seni çok çok özledim,

Arkadaşım eş, arkadaşım şek,

Yaban tayları çayırdı tepişiyor mu?

Çilli horoz dövüşüyor mu?

Sarıkız minik buzağıyı kesti mi?

Kuzularla oğlaklar sevişiyor mu?

..... son bir kez salla

Tümdostlarımdan bir haber yolla

Ayrılık geldi başa, katlanmak gerek

Seni çok çok özledim

EK 6. 1. Şarkı Bulmaca Etkinliği

Aşağıdaki listede verilmiş olan kelimeleri bulmacada işaretleyiniz.

Y	I	L	Ç	M	E	V	S	İ	M	V
S	G	Ö	Z	H	S	K	Ü	Y	O	L
E	R	G	J	M	K	V	T	Ş	Ğ	H
K	P	Ö	K	P	İ	L	Ç	N	M	A
Ö	I	İ	U	C	R	T	Ü	P	V	B
Y	C	T	A	R	K	A	D	A	Ş	E
Z	S	A	A	D	B	T	Ş	İ	M	R
K	U	L	A	K	J	L	R	Ç	İ	M
T	U	Y	I	M	H	I	K	R	L	Ö
U	Z	U	N	G	P	T	E	Ş	E	K
D	Ş	N	F	T	R	N	D	O	V	Ç
G	Ü	N	K	A	E	Ç	İ	L	Ş	A

KELİME LİSTESİ

1. Yıl 2. Köy 3. Mevsim 4. Haber 5. Gün 6. Göz 7. Tatlı 8. Arkadaş 9. Eşek 10. Kedi
11. Süt 12. Uzun 13. Kulak 14. Eski

EK 7. 2. Şarkı Boşluk Doldurma Etkinliği

Boş bırakılan yerleri uygun bir şekilde doldurunuz.

Uykulu döndüm

Sana aldım

Sen olmasan buralara gelemedim ben

Sevemedim bu, anlamazdım

Nasıl bir bu karşı koyamam

Dayanamam kıskanırım seni paylaşamam

Satırlar uçar gider aklımdan

Sana aldım

Yeniden başlasam bu sefer korkmadan

Koklayıp birbirimizi atmadan

Satırlar uçar gider aklımdan

Sana aldım

EK 8. 2. Şarkı Bulmaca Etkinliği

Aşağıdaki listede verilmiş olan kelimeleri bulmacada işaretleyiniz.

G	A	C	S	C	Ç	İ	K	A	I
Ö	İ	L	A	L	E	Ü	Ç	S	U
Z	V	N	R	V	Ü	J	B	E	K
Ö	Ç	S	A	R	I	Ğ	R	V	F
D	İ	L	R	R	K	E	K	D	Ğ
Ğ	U	N	Y	H	R	Ç	E	A	P
Ç	Ö	P	B	K	D	İ	L	Ş	A
Ş	E	H	İ	R	M	Ç	A	İ	Z
V	N	Ü	Ş	B	V	E	S	M	A
R	Ü	Y	A	M	S	K	T	N	R

SÖZCÜK LİSTESİ

1. Göz 2. Rüya 3. Sarı 4. Lale 5. Çiçek 6. Pazar 7. Dil 8. Sevda 9. Çöp 10. Şehir

EK 9. Sözcük Listesi Oluşturma Etkinliği

Aşağıdaki boş alana öğrendiğiniz yeni sözcükleri yazınız.

1. şarkıdan öğrendiğim yeni sözcükler

2. şarkıdan öğrendiğim yeni sözcükler

EK 10. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Yabancı dil olarak Türkçe sözcük öğretiminde şarkının kullanımı ile ilgili etkinlikleri faydalı buldunuz mu? Düşüncelerinizi yazınız.

EK 11. Uygulama Sürecine İlişkin Öğrenci Görüşleri

- Müzik dinledik ve kaç kelimeleri öğrendik
bu etkinlikleri bence çok güzel
Ben sizi çok teşekkür ederim

Bu güzel ders, aldık çok faydalı fazla
yeni kelime öğrendik de dinlemeyi güzel
birinci şarkı on kelime hakkını öğrendim
ama başka şarkı sekiz kelime öğrendim
Çok Hoşlanırım

- bir çok yeni kelime öğrendim.
- Güzel bir şarkılar.
- Çok eğlendim.

Türkçe kelimeleri öğrendim çok güzel bir ders hemde
çok faydalı. Şarkılar benim için çok güzel ve bir kaç kelime
öğrendim.

Bu ders için teşekkür ederim.

İki Şarkı dinledim ve yeni kelimeler öğrenmek bizim için çok faydalı oldu. Sanırım bu etkinlikleri beni Türk müziğini dinlemede ve anlayabilenlerde daha rahat latacak.

Bu gün her gün gibi hocam güzel ders anlattı ve çok iyi oldu yeni kelimeleri öğrendim ve dinlendim. Öğretmenin dersini beğendim.

Teşekkür ederiz hocam. ♥

müzik öğretimi çok önemli ve güzel

evet türkiye kelime bilgisinin yabancı dil olarak öğretilmesinde farkının kullanımı ile ilgili faaliyetleri faydalı buluyorum müzik öğretimi çok önemli ve güzel

Bu ders daha iyi çok faydalandım Dinlemekten şarkılar için
Bu derslerin çoğunu istiyorum öğrendim, Kelimeler
geri

Bence, Bu faydalı bir iş alıştırma ve öğren-
ciler üzerinde eğitim almalı

Güzel bir şarkı
kelimeleri öğrendim
Çok eğlendim

- 1) Bu etkinliklerden gibi çok yeni kelimeler
öğreniriz.
- 2) iki şarkı dinledim ve on beş yeni
kelime bildim.
- 3) ~~Bir~~ dinleme hakkında çok çalıştım.
- 4) Arkadaşlarımla şarkı dinlendik.
- 5) Merve Nur hocaya teşekkür ediyorum.

bu farkı çok iyi geldi
bide kolay dayudum.

bence Zor farkı değil.
D farkı daha önceden duymadım.
kelimelerim hızlı öğrendim.
Şişek kelimesi öğrendim ve
Sevda kelimesi.

dersyeni ifadelerden yararlandım

bunun koy mevsim eşek

Bende dayudum anladım

kelime bunun eşek eşe

bende oynamak kelime.

bunun kardeşim ÇBT

evet türkçe kelime bilgisi için yabancı
dil olarak öğretilmesinde sarkının kullanımı
ile ilgili faaliyetleri faydalı buluyorum
mizik öğretimi çok önemli ve

Lüzel

Bu etkinlikler gibi Gok iyi ve faydalı yeni örengiler için. İki tane farkı dinledik. Gok kolaydı. Gok yeni kelimeler öğrendik. Gok güzel dinledik. Bir oyna Gözde ve Gok eğlendik.

Mervenur hocam size Gok teşekkür ediyorum.

EK 12. Özgeçmiş